

ČESKÁ REPUBLIKA

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	
třída Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno	
Došlo:	- 7 -07- 2008
Číslo:	38 33/08
Přílohy:	1

Milan Fokem

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D. a soudců JUDr. Davida Rause, Ph.D. a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobců **a) Toshiba Corporation**, se sídlem 1 -1, Shibaura 1 – Chome, Minatu-ku, Tokio, Japonsko, právně zastoupeného JUDr. Ivo Jandou, Ph.D., advokátem se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 8, **b) Areva T&D Holding SA**, se sídlem Rue Le Peletier 27/29, Paříž, Francie, **c) Areva T&D SA**, se sídlem 1 Place de la Coupole, Paříž – La Défense, Francie **d) Areva T&D AG**, se sídlem Carl-Sprecher-Strasse 15039, Oberentfelden, Švýcarsko, právně zastoupených JUDr. Lucií Bányaiovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Platněřská 191/4, **e) Mitsubishi Electric Corporation**, se sídlem 2-7-3 Marunouchi, Chiyoda-ku, Tokio, Japonsko, právně zastoupeného JUDr. Alexandrem Césarem, advokátem se sídlem v Praze 1, Klimentská 46, **f) ALSTOM (Société Anonyme)**, se sídlem 3 Avenue Malraux, Le Sextant, Levallois – Perret Cedex, Francie, právně zastoupeného Mgr. Miroslavem Dubovským, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 22, **g) Fuji Electric Holdings Co., Ltd.** se sídlem Gate City Ohsaki, East Tower, 11-2, Osaki 1-Chome, Shinagawa-Ku, Tokio, Japonsko, **h) Fuji Electric Systems Co., Ltd.**, se sídlem Gate City Ohsaki, East Tower, 11-2, Osaki 1-Chome, Shinagawa-Ku, Tokio, Japonsko, právně zastoupených JUDr. Vladimírou Glatzovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Husova 5, **i) Siemens Transmission and Distribution Limited**, se sídlem Siemens House, Bracknell, Berkshire, Velká Británie, **j) Siemens Aktiengesellschaft Österreich**, se sídlem Siemensstraße 92, Vídeň, Rakousko, **k) VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG**, se sídlem Penzinger Strasse 76, Vídeň, Rakousko, **l) Siemens AG**, se sídlem Wittelsbacherplatz 2, Mnichov, Spolková republika Německo, právně zastoupených JUDr. Martinem Nedelkou, Ph.D., advokátem se sídlem v Praze 1, nám. Republiky 1a, **m) Hitachi Ltd.**, se sídlem 6-6, Marunouchi 1-chome, Chiyoda-ku, Tokio, Japonsko, **n) Hitachi Europe Limited**, se sídlem Whitebrook Park, Lower Cookham Road, Maidenhead, Berkshire, Velká

Británie, o) **Japan AE Power Systems Corporation**, se sídlem Landic Shimbashi building, 8-3 Nishi-Shimbashi 3-chome, Minato-ku, Tokio, Japonsko, právně zastoupených Pavlem Urbanem, advokátem se sídlem v Praze 1, V Celnici 4, p) **Nuova Magrini Galileo S.p.A.**, se sídlem Via Circonvallazione Est, 1, Stezzano (BG), Itálie, právně zastoupeného JUDr. Martinem Nedelkou, Ph.D., advokátem se sídlem v Praze 1, nám. Republiky 1a, proti žalovanému **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem tř. Kpt. Jaroše 7, Brno, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, č.j. R 059-070, 075-078/2007/01-08115/2007/310 ze dne 27.4.2007,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, č.j. R 059-070, 075-078/2007/01-08115/2007/310 ze dne 27.4.2007 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č.j. S 222/06-3113/2007/710 ze dne 9.2.2007 se **zrušuje**.
- III. Žalovaný je **povinen** uhradit žalobcům a) až p) na nákladech řízení částku celkem 186 973,- Kč, z toho žalobci a) částku 13 424,- Kč k rukám JUDr. Iva Jandy, Ph.D., advokáta se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 8, žalobci b) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Lucie Bányaiové, advokátky se sídlem v Praze 1, Platněřská 191/4, žalobci c) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Lucie Bányaiové, advokátky se sídlem v Praze 1, Platněřská 191/4, žalobci d) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Lucie Bányaiové, advokátky se sídlem v Praze 1, Platněřská 191/4, žalobci e) částku 11 600,- Kč k rukám JUDr. Alexandra Césara, advokáta se sídlem v Praze 1, Klimentská 46, žalobci f) částku 13 424,- Kč k rukám Mgr. Miroslava Dubovského, advokáta se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 22, žalobci g) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Vladimíry Glatzové, advokátky se sídlem v Praze 1, Husova 5, žalobci h) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Vladimíry Glatzové, advokátky se sídlem v Praze 1, Husova 5, žalobci i) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Martina Nedelky, Ph.D., advokáta se sídlem v Praze 2, Jugoslávská 29, žalobci j) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Martina Nedelky, Ph.D., advokáta se sídlem v Praze 1, nám. Republiky 1a, žalobci k) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Martina Nedelky, Ph.D., advokáta se sídlem v Praze 1, nám. Republiky 1a, žalobci l) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Martina Nedelky, Ph.D., advokáta se sídlem v Praze 1, nám. Republiky 1a, žalobci m) částku 11 425,- Kč k rukám Mgr. Pavla Urbana, advokáta se sídlem v Praze 1, V Celnici 4, žalobci n) částku 11 425,- Kč k rukám Mgr. Pavla Urbana, advokáta se sídlem v Praze 1, V Celnici 4,

pokračování

62 Ca 22/2007-490

žalobci o) částku 11 425,- Kč k rukám Mgr. Pavla Urbana, advokáta se sídlem v Praze 1, V Celnici 4, a žalobci p) částku 11 425,- Kč k rukám JUDr. Martina Nedelky, Ph.D., advokáta se sídlem v Praze 1, nám. Republiky 1a, to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci a) až p) napadli jednotlivými žalobami rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, č.j. R 059-070, 075-078/2007/01-08115/2007/310 ze dne 26.4.2007, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vydané v prvním stupni správního řízení, č.j. S 222/06-3113/2007/710 ze dne 9.2.2007.

Řízení o jednotlivých žalobách bylo před zdejší soudem vedeno pod sp.zn. 62 Ca 22/2007, 62 Ca 23/2007, 62 Ca 24/2007, 62 Ca 25/2007, 62 Ca 26/2007, 62 Ca 27/2007, 62 Ca 28/2007, 62 Ca 29/2007, 62 Ca 30/2007, 62 Ca 31/2007 a 62 Ca 32/2007. Usnesením zdejšího soudu ze dne 25.9.2007 byly tyto žaloby spojeny ke společnému projednání a věc je nadále vedena pod sp.zn. 62 Ca 22/2007.

Pokud jde o označení žalovaného, tu zdejší soud respektuje aktuálně převažující právní názor Nejvyššího správního soudu, podle něhož je žalovaným Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, byť je napadáno rozhodnutí jeho předsedy vydané ve druhém stupni správního řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.1. 2004 v právní věci sp. zn. 6A 11/2002, ze dne 25.8.2006 v právní věci sp. zn. 4 As 57/2005 nebo ze dne 24.9.2007 v právní věci sp. zn. 5 As 55/2006, podle nichž je v řízeních obdobných tomuto žalovaným Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, naproti tomu však rozsudky téhož soudu ze dne 9.1.2007 v právní věci sp. zn. 1 As 19/2006, ze dne 31.5.2007 v právní věci sp. zn. 7 As 48/2006 nebo ze dne 4.7.2007 v právní věci sp. zn. 4 As 29/2006, kde je za žalovaného naopak považován shodně s předchozí konstantní rozhodovací praxí zdejšího soudu předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže). Žalovaným je tedy Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, žaloby směřují proti rozhodnutí jeho předsedy.

I. Podstata věci

Žalovaný napadeným rozhodnutím deklaroval, že ABB Management Services Ltd. (právní nástupce společnosti ABB Power Technologies Management Ltd.), ABB Switzerland Ltd., ABB Ltd., ALSTOM (Société Anonyme), AREVA T&D SA, Fuji Electric Holdings Co., Ltd., Fuji Electric Systems Co., Ltd., Hitachi Ltd., Hitachi Europe Limited, Mitsubishi Electric Corporation, Toshiba Corporation, Schneider Electric SA, Siemens AG, Siemens Aktiengesellschaft Österreich (právní nástupce společnosti VA Technologie AG a VA Tech T&D GmbH), VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG, Siemens Transmission and Distribution Limited

(dříve VA Tech Transmission & Distribution Ltd.) a Nuova Magrini Galileo S.p.A., tím, že v období po 28.2.1991 měli mezi sebou uzavřeny a plnili dohody obsažené ve smlouvě nazvané GQ-Agreement uzavřené dne 15.4.1988, na jejichž základě koordinovali, a to i prostřednictvím výměny informací, své jednání ve vztahu k účasti na výběrových řízeních (projektech) týkajících se plynem izolovaných spínacích ústrojí stanovováním cen a cenové hladiny dodávaných nabídek, udržováním stabilní úrovně svých tržních podílů na základě předem odsouhlasených kvót a vzájemným omezováním se v uzavírání licenčních smluv na výrobu plynem izolovaných spínacích ústrojí s potenciálními konkurenty, měli mezi sebou uzavřeny a plnili zakázané a neplatné dohody o určení cen, o fixaci tržních podílů a rozdělení trhu a o zamezení vstupu konkurentů na trh, které vedly k narušení soutěže na relevantním trhu plynem izolovaných spínacích ústrojí (PISU) pro aplikace nad 72kV dodávaných samostatně nebo jako součást zapouzdřených rozvodů plynem izolovaných spínacích ústrojí na území České republiky, čímž porušili zákaz obsažený v § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „předchozí ZOHS“), a to konkrétně ABB Management Services Ltd. (právní nástupce společnosti ABB Power Technologies Management Ltd.) v období od 1.3. 1991 do 30.6.2001, ABB Switzerland Ltd. v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, ABB Ltd. v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, ALSTOM (Société Anonyme) v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, AREVA T&D SA v období od 1.3.1992 do 30.6.2001, Fuji Electric Holdings Co., Ltd. v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, Fuji Electric Systems Co., Ltd. v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, Hitachi Ltd. v období od 1.3.1991 do 31.12.1999, Hitachi Europe Limited v období od 1.3.1991 do 31.12.1999, Mitsubishi Electric Corporation v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, Toshiba Corporation v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, Schneider Electric SA v období od 1.3.1991 do 13.3.2001, Siemens AG v období od 1.3.1991 do 31.8.1999, Siemens Aktiengesellschaft Österreich v období od 1.1.1995 do 13.12.2000, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG v období od 1.1.2000 do 13.12.2000, Siemens Transmission and Distribution Limited v období od 1.3.1991 do 13.12.2000 a Nuova Magrini Galileo S.p.A. v období od 1.3.1991 do 13.3.2001.

Dále bylo napadeným rozhodnutím deklarováno, že ABB Management Services Ltd., ABB Switzerland Ltd., ABB Ltd., ALSTOM (Société Anonyme), AREVA T&D SA, AREVA T&D AG, AREVA T&D Holding SA, Fuji Electric Holdings Co., Ltd., Fuji Electric Systems Co., Ltd., Hitachi Ltd., Hitachi Europe Limited, Japan AE Power Systems Corporation, Mitsubishi Electric Corporation, Toshiba Corporation, Siemens AG, Siemens Aktiengesellschaft Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG, Siemens Transmission and Distribution Limited, Nuova Magrini Galileo S.p.A., tím, že v období po 30.6.2001 měli mezi sebou uzavřeny a plnili dohody obsažené ve smlouvě nazvané GQ-Agreement uzavřené dne 15.4.1988, na jejichž základě koordinovali, a to i prostřednictvím výměny informací, své jednání ve vztahu k účasti na výběrových řízeních (projektech) týkajících se plynem izolovaných spínacích ústrojí stanovováním cen a cenové hladiny dodávaných nabídek, udržováním stabilní úrovně svých tržních podílů na základě předem

odsouhlasených kvót a vzájemným omezováním se v uzavírání licenčních smluv na výrobu plynem izolovaných spínacích ústrojí s potenciálními konkurenty, měli mezi sebou uzavřeny a plnili zakázané a neplatné dohody určení cen, o fixaci tržních podílů a rozdělení trhu a o zamezení vstupu konkurentů na trh, které vedly k narušení soutěže na relevantním trhu plynem izolovaných spínacích ústrojí (PISU) pro aplikace nad 72kV dodávaných samostatně nebo jako součást zapouzdřených rozvodů plynem izolovaných spínacích ústrojí na území České republiky, čímž porušili zákaz obsažený v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOHS“), a to konkrétně ABB Management Services Ltd. v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, ABB Switzerland Ltd. v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, ABB Ltd. v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, ALSTOM (Société Anonyme) v období od 1.7.2001 do 25.9.2003, AREVA T&D SA v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, AREVA T&D AG v období od 14.11.2002 do 3.3.2004, AREVA T&D Holding SA v období od 25.9.2003 do 3.3.2004, Fuji Electric Holdings Co., Ltd. v období od 1.7.2001 do 3.9.2002, Fuji Electric Systems Co., Ltd. v období od 1.7.2001 do 30.9.2002, Hitachi Ltd. v období od 2.7.2002 do 30.9.2002, Hitachi Europe Limited v období od 2.7.2002 do 30.9.2002, Japan AE Power Systems Corporation v období od 1.10.2002 do 3.3.2004, Mitsubishi Electric Corporation v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, Toshiba Corporation v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, Siemens AG v období od 26.3.2002 do 3.3.2004, Siemens Aktiengesellschaft Österreich v období od 1.4.2002 do 3.3.2004, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG v období od 1.4.2002 do 3.3.2004, Siemens Transmission and Distribution Limited v období od 1.4.2002 do 3.3.2004 a Nuova Magrini Galileo S.p.A. v období od 1.4.2002 do 3.3.2004.

Dále bylo napadeným rozhodnutím deklarováno, že ABB Management Services Ltd., ABB Switzerland Ltd., ABB Ltd., ALSTOM (Société Anonyme), AREVA T&D SA, Schneider Electric SA, Siemens AG, Siemens Aktiengesellschaft Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG, Siemens Transmission and Distribution Limited a Nuova Magrini Galileo S.p.A., tím, že v období po 28.2.1991 měli mezi sebou uzavřeny a plnili dohody obsažené ve smlouvě nazvané E-Group Operation GQ-Agreement uzavřené dne 15.4.1988, na jejichž základě koordinovali, a to i prostřednictvím výměny informací, své jednání ve vztahu k účasti na výběrových řízeních (projektech) týkajících se plynem izolovaných spínacích ústrojí stanovováním cen a cenové hladiny dodávaných nabídek, udržováním stabilní úrovně svých tržních podílů na základě předem odsouhlasených kvót a vzájemným omezováním se v uzavírání licenčních smluv na výrobu plynem izolovaných spínacích ústrojí s potenciálními konkurenty, měli mezi sebou uzavřeny a plnili zakázané a neplatné dohody o určení cen, o fixaci tržních podílů a rozdělení trhu a o zamezení vstupu konkurentů na trh, které vedly k narušení soutěže na relevantním trhu plynem izolovaných spínacích ústrojí (PISU) pro aplikace nad 72kV dodávaných samostatně nebo jako součást zapouzdřených rozvodů plynem izolovaných spínacích ústrojí na území České republiky, čímž porušili zákaz obsažený v § 3 odst. 1 předchozího

ZOHS, a to konkrétně ABB Management Services Ltd. v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, ABB Switzerland Ltd. v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, ABB Ltd. v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, ALSTOM (Société Anonyme) v období od 1.3.1991 do 30.6.2001, AREVA T&D SA v období od 1.1.1992 do 30.6.2001, Schneider Electric SA v období od 1.3.1991 do 13.3.2001, Siemens AG v období od 1.3.1991 do 31.8.1999, Siemens Aktiengesellschaft Österreich v období od 1.1.1995 do 13.12.2002, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG v období od 1.1.2000 do 13.12.2000, Siemens Transmission and Distribution Limited v období od 1.3.1991 do 13.12.2000 a Nuova Magrini Galileo S.p.A. v období od 1.3.1991 do 13.3.2001.

Dále žalovaný napadeným rozhodnutím deklaroval, že ABB Management Services Ltd., ABB Switzerland Ltd., ABB Ltd., ALSTOM (Société Anonyme), AREVA T&D SA, AREVA T&D AG, AREVA T&D Holding SA, Siemens AG, Siemens Aktiengesellschaft Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG, Siemens Transmission and Distribution Limited a Nuova Magrini Galileo S.p.A., tím, že v období po 30.6.2001 měli mezi sebou uzavřeny a plnili dohody obsažené ve smlouvě nazvané E-Group Operation GQ-Agreement uzavřené dne 15.4.1988, na jejichž základě koordinovali, a to i prostřednictvím výměny informací, své jednání ve vztahu k účasti na výběrových řízeních (projektech) týkajících se plynem izolovaných spínacích ústrojí stanovováním cen a cenové hladiny dodávaných nabídek, udržováním stabilní úrovně svých tržních podílů na základě předem odsouhlasených kvót a vzájemným omezováním se v uzavírání licenčních smluv na výrobu plynem izolovaných spínacích ústrojí s potenciálními konkurenty, měli mezi sebou uzavřeny a plnili zakázané a neplatné dohody o určení cen, o fixaci tržních podílů a rozdělení trhu a o zamezení vstupu konkurentů na trh, které vedly k narušení soutěže na relevantním trhu plynem izolovaných spínacích ústrojí (PISU) pro aplikace nad 72kV dodávaných samostatně nebo jako součást zapouzdřených rozvodů plynem izolovaných spínacích ústrojí na území České republiky, čímž porušili zákaz obsažený v § 3 odst. 1 ZOHS, a to konkrétně ABB Management Services Ltd. v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, ABB Switzerland Ltd. v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, ABB Ltd. v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, ALSTOM (Société Anonyme) v období od 1.7.2001 do 25.9.2003, AREVA T&D SA v období od 1.7.2001 do 3.3.2004, AREVA T&D AG v období od 14.11.2002 do 3.3.2004, AREVA T&D Holding SA v období od 25.9.2003 do 3.3.2004, Siemens AG v období od 26.3.2002 do 3.3.2004, Siemens Aktiengesellschaft Österreich v období od 1.4.2002 do 3.3.2004, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG v období od 1.4.2002 do 3.3.2004, Siemens Transmission and Distribution Limited v období od 1.4.2002 do 3.3.2004 a Nuova Magrini Galileo S.p.A. v období od 1.4.2002 do 3.3.2004.

Shora popsané jednání bylo zakázáno a jednotlivým účastníkům správního řízení byly uděleny pokuty; ALSTOM (Société Anonyme) ve výši 85.581.000,- Kč, AREVA T&D SA ve výši 69.552.000,- Kč, AREVA T&D AG ve výši 58.926.000,-

Kč, AREVA T&D Holding SA, ve výši 10.000.000,- Kč, Fuji Electric Holdings Co., Ltd., ve výši 44.408.000,- Kč, Fuji Electric Systems Co., Ltd., ve výši 44.408.000,- Kč, Hitachi Ltd. ve výši 54.600.000,- Kč, Hitachi Europe Limited ve výši 54.600.000,- Kč, Japan AE Power Systems Corporation ve výši 44.408.000,- Kč, Mitsubishi Electric Corporation ve výši 75.348.000,- Kč, Toshiba Corporation ve výši 70.762.000,- Kč, Siemens AG ve výši 107.248.000,- Kč, Siemens Aktiengesellschaft Österreich ve výši 88.816.000,- Kč, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG ve výši 44.408.000,- Kč, Siemens Transmission and Distribution Limited ve výši 44.408.000,- Kč a Nuova Magrini Galileo S.p.A. ve výši 44.408.000,- Kč.

Ke shora uvedeným závěrům ohledně porušení předchozího ZOHS a ZOHS dospěl žalovaný na základě toho, že ve správním řízení bylo dle žalovaného nepochybně prokázáno, že účastníci řízení uzavřeli a následně plnili dohody obsažené v GQ-Agreement, jakož i v EGQ-Agreement. Při hodnocení obsahu ujednání mezi účastníky řízení, jeho posouzení souladu s předchozím ZOHS a se ZOHS bylo podle žalovaného třeba vycházet primárně z písemných smluv, jež byly účastníky řízení v roce 1988 uzavřeny a následně i po 1.3.1991 (ode dne účinnosti předchozího ZOHS) a po 1.7.2001 (ode dne účinnosti ZOHS) plněny. Již z těchto samotných smluv, které jsou založeny ve správním spise a jejichž autentičnost žádný z účastníků konkrétním způsobem nepochybně, lze podle žalovaného nepochybně zjistit, že účastníci řízení si mezi sebou vytvořili systém, jehož účelem byl tzv. bid rigging, tedy ovlivnění (manipulování) nabídek v rámci výběrového řízení, jehož mělo být dosaženo prostřednictvím dílčích dohod, jež by samy o sobě bylo možné považovat za kartelové, a to konkrétně dohod o určení cen, o fixaci tržních podílů, o rozdělení trhu a o bránění vstupu konkurentů na trh. Ujednání, jež byla obsažena ve shora specifikovaných smlouvách byla podle žalovaného účastníky správního řízení realizována prostřednictvím vzájemné výměny informací, a to informací individuálních, aktuálních a citlivých, neboť se týkaly jejich obchodních záměrů. Příkladem lze podle žalovaného poukázat na výměnu informací týkajících se zájmu konkrétního účastníka správního řízení o konkrétní veřejnou zakázku – projekt. Za tímto účelem si účastníci správního řízení na základě shora uvedených smluv a v nich obsažených dohod vybudovali systém vzájemného informování, a sice na společných schůzkách, telefonicky, zasíláním faxů, později emailů. Zájemce o konkrétní projekt sdělil ostatním účastníkům správního řízení, s jakou cenou se do výběrového řízení přihlásí, ostatní účastníci pak věděli, s jakou cenou se v souladu s principy podepsanými v GQ-Agreement a EGQ-Agreement mají do výběrového řízení přihlásit, aby podpořili nabídku zájemce o projekt. Na základě GQ-Agreement a EGQ-Agreement došlo podle žalovaného k rozdělení celosvětového trhu PISU mezi evropské a japonské účastníky řízení, a to prostřednictvím kvót. Každá skupina, tj. E-Skupina a J-Skupina, dostala společnou kvótu celosvětových prodejů ve výši 62,5%, a J-Skupina, tj. japonští účastníci řízení, kvótu ve výši 37,5%. Tyto kvóty byly následně v důsledku změn v E-Skupině a akvizicemi mezi účastníky řízení modifikovány tak, že E-Skupině náležela kvóta ve výši 65,84% a J-Skupině ve výši 34,16%. Tím účastníci správního řízení fakticky fixovali své tržní podíly a měli jistotu, že všichni budou při výběrových

řízení postupovat shodně, tj. nebudou si vzájemně konkurovat a snažit se získat zakázku na projekt, který byl na základě dohod obsažených v GQ-Agreement a EGQ-Agreement přidělen jinému účastníku. Toto jednání je dohodou o rozdělení trhu.

Účastníci správního řízení se však prostřednictvím GQ-Agreement a EGQ-Agreement též dle závěrů žalovaného obsažených v napadeném rozhodnutí dohadovali o ceně, když v rámci systému komunikace založeného uvedenými smlouvami diskutovali nabídkové ceny při alokaci projektů konkrétnímu účastníkovi správního řízení. Tato cena byla dále sdělena ostatním účastníkům řízení tak, aby věděli, jakou cenu (žalovaným myšleno cenu vyšší než účastník, kterému byl projekt přidělen PISU kartelem) mají nabídnout. Účastníci správního řízení dále diskutovali a dodržovali určité minimální cenové úrovně, a to v případech, kdy nebyl projekt alokovan konkrétnímu účastníku. Účastníci správního řízení si tedy vytvořili takový systém dohod o cenách, na základě kterého nejen umožňovali konkrétnímu zájemci získat konkrétní projekt, za cenu, kterou si zvolil, ale rovněž si společně dohadovali minimální cenové úrovně u volných projektů, tj. zabránili tímto svým jednáním, aby byly projekty zhotoveny na základě tržně stanovených cen. Skutečnost, že účastníci řízení byli povinni tyto cenové dohody dodržovat, je podle žalovaného podpořena čl. 22 GQ-Agreement, z něhož vyplývá, že jakákoli konkurence na základě ceny je výslovně zakázána, a to pod hrozbou uložení pokuty.

Dále žalovaný dospěl ve správním řízení k závěru, že na základě GQ-Agreement a EGQ-Agreement uzavřeli účastníci správního řízení dohodu o regulaci počtu soutěžitelů na relevantním trhu, neboť se omezovali při uzavírání licenčních smluv.

Žalovaný tedy v napadeném rozhodnutí deklaroval a odůvodnil, že účastníci správního řízení systémem cenových dohod, dohod o rozdělení trhu a dohod o omezování počtu soutěžitelů na trhu, tj. provázaným systémem nejzávažnějších protisoutěžních deliktů, jež již ze své podstaty narušují soutěžní prostředí a jsou tedy zakázané *per se*, obsažených v GQ-Agreement a EGQ-Agreement, uzavřeli dohodu o ovlivnění nabídek, tzv. bid rigging, a tuto i následně realizovali. Za klíčový důkaz žalovaný považoval samotný text GQ-Agreement a EGQ-Agreement, podklady předložené společnostmi náležejícími do skupiny ABB, jakož i výpovědi jiných účastníků správního řízení, kteří existenci a plnění PISU kartelu přinejmenším po určitou dobu většinou nezpochybňovali. Tímto svým jednáním narušili účastníci správního řízení samotnou podstatu konkurenčního prostředí při vyhlašování výběrových řízení a veřejných zakázek, jejichž předmětem byly PISU, na území, na něž se GQ-Agreement a EGQ-Agreement vztahovaly, tedy i na území České republiky, jak žalovaný dovodil, když tyto nebyly zadány nejúspěšnějšímu uchazeči, nýbrž uchazeči, o kterém se rozhodlo na základě PISU kartelu.

II. Žaloby; navazující stanoviska žalobců

Shora uvedené závěry žalovaného napadli jednotliví žalobci rozsáhlými a podrobně argumentovanými žalobami. Stěžejní žalobní body, opakující se vždy ve většině jednotlivých žalob, lze shrnout následovně:

Žalobce a) namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí a vady řízení. Zejména namítá porušení zásady nepřipustnosti dvojího trestání (*ne bis in idem*). Soutěžní úřad zahájil řízení ve věci kartelu na jaře roku 2006, tj. dva roky po vstupu České republiky do Evropské unie – tedy v době, kdy již bylo v českém právu přímo aplikovatelné Nařízení Rady (ES) č. 1/2003. Pravomoc českého soutěžního úřadu zahájit řízení ve věci porušení práva hospodářské soutěže proto podle žalobce a) musí být primárně poměřována vůči úpravě obsažené v čl. 3 uvedeného nařízení, který řeší konkurenční vztah mezi čl. 81 a 82 Smlouvy ES na jedné straně a vnitrostátním právem na straně druhé. Článek 3 uvedeného Nařízení vychází ze zásady primární aplikace komunitárního práva, přičemž v poslední větě odst. 3 tohoto článku je obsažena výjimka z tohoto pravidla, dle které je možno použít výlučně vnitrostátní právo tehdy, pokud příslušná ustanovení vnitrostátního práva sledují jiný cíl než čl. 81 a 82 Smlouvy ES. Převedeno na tuto právní věc, soutěžní úřad by byl oprávněn zahájit řízení ve věci kartelu toliko tehdy, pokud jím byl sledován jiný cíl než řízení před Evropskou komisí. Žalobce a) dovozuje, že § 3 předchozího ZOHS i § 3 ZOHS a čl. 81 Smlouvy ES sledují jeden a tentýž cíl. Žalobce a) má za to, že řízení před Evropskou komisí (ukončené rozhodnutím COMP/F/38.899 ze dne 24.1.2007) a řízení před českým soutěžním úřadem (ukončené nyní napadeným rozhodnutím) se týkalo ve skutkovém stavu stejné materie, stejného okruhu pachatelů (žalobců) a stejného právního zájmu. Český soutěžní úřad tedy neměl pravomoc řízení zahájit a jím uložená pokuta je nezákonná z důvodu porušení zákazu uložit dvojí sankci v téže věci.

Nadto má žalobce a) zato, že mu nebylo prokázáno porušení § 3 ZOHS. Nebylo totiž prokázáno, že by žalobcova účast v GQ-Dohodě byla důkazem o dobrovolném vzdání se vstupu na český trh. Neobstojí předpoklad žalovaného, že na Českou republiku se GQ-Dohoda vztahovala, neboť Česká republika nebyla výslovně vyloučena z její aplikace. Existuje celá řada států a území, které nejsou v této dohodě vzpomenuy, a není přitom pochyb, že strany této dohody nezamýšlely jejich zahrnutí do GQ-Dohody. Již z pouhých časových souvislostí je dle žalobce a) zřejmé, že v době vzniku kartelu, tj. ve druhé polovině 80. let, nemohlo být tehdejší socialistické Československo cílovou zemí účastníků kartelu. Rozhodnutí žalobce a) nevstoupit na český trh bylo dáno výlučně jeho obchodními důvody. O tom svědčí i ta skutečnost, že žalobce a) neměl ke dni podání žaloby na území České republiky pobočku či dceřinou společnost. Žalobce a) nebyl přitom povinen v řízení před žalovaným podrobně zdůvodňovat, jaká obchodní rozhodnutí ho vedla k neúčasti na českém trhu. Pouhá existence GQ-Dohody přitom neposkytuje žádný důkaz o tom, že žalobce se dopustil porušení soutěžního práva s účinky na český trh. Konkrétní

obchodní důvody, pro které žalobce a) na český trh vstoupit nehodlal a nevstoupil, pak žalobce a) v žalobě podrobně zdůvodňuje.

Žalobce a) rovněž namítá porušení práva na obhajobu. Při zahájení správního řízení nebylo postupováno v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.). Sdělení výhrad správního orgánu prvního stupně nebylo totiž žalobci a) zasláno v jeho jazyce, přičemž tato skutečnost nebyla nijak zohledněna při určení odpovídající délky pro přípravu obhajoby. Rovněž bylo porušeno žalobcovo právo na ústní slyšení. Žalobce a) rovněž argumentuje v tom směru, že bylo porušeno jeho právo na seznámení se se všemi poklady pro vydání rozhodnutí.

Žalobce a) rovněž namítá nepřezkoumatelnost výše pokuty a její uložení v nesprávné výši.

Žalobci b), c) a d) mimo jiné namítají, že po určitou dobu trvání údajného kartelu existovali jako samostatné právní subjekty, nicméně to, že určitý subjekt právně samostatně existuje, podle těchto žalobců nic nevypovídá o tom, jakého jednání se tyto subjekty dopustily, do jakých vztahů vstupovaly, jaké uzavíraly obchody, zda někoho ovlivňovaly a byly samy ovlivňovány. O jednání samotných žalobců b), c) a d) v údajném kartelu není ve správním spise založen žádný doklad. Kartel měl vzniknout uzavřením GQ-Dohody a EGQ-Dohody v roce 1988 a následně byl realizován jednotlivými navazujícími dohodami a koordinací chování jeho účastníků. Každý ze žalobců b), c) a d) ovšem vznikl až později; žádný z nich tyto dohody tedy neuzavřel a žádného z nich nelze označovat za jejich smluvní stranu a dovozovat ve vztahu k těmto žalobcům odpovědnost, jak činí žalovaný. Bylo třeba prokázat, zda, jakým způsobem a kdy se uvedeného jednání každý ze žalobců b), c) a d) dopouštěl, zda a který z nich koordinoval předkládání nabídek ve výběrovém řízení, popřípadě zda a který z nich tyto koordinované nabídky předkládal. Nic takového ovšem prokázáno nebylo, a to pro žádného ze žalobců b), c) a d). Z toho žalobci dovozují, že ve vztahu k nim nebylo prokázáno protisoutěžní jednání ve smyslu § 3 předchozího ZOHS a § 3 ZOHS.

Žalobci b), c) a d) nadto přinášejí podrobnou argumentaci týkající se nepřiměřenosti jim uložených pokut.

Žalobce e) zejména namítá, že § 3 předchozího ZOHS ani § 3 ZOHS nemohl porušit, neboť dohody se nevztahovaly na působení tohoto žalobce na trhu v České republice; žalobce e) nemohl do České republiky dodávat vzhledem k existenci ekonomických a technických překážek vstupu na tento trh, nikoli z důvodu uzavření kartelu. Dedukce žalovaného, podle nichž se jednotlivé dohody měly vztahovat na Českou republiku, je zjevně nesprávná a má za následek nezákonnost rozhodnutí. Žalobce e) argumentuje mj. v tom směru, že skutečnost, že dokumenty obsahují dikci, podle níž mohou zahrnovat „...všechny země světa...“, nutně neznamená, že se měly

vztahovat na každou jednotlivou zemi světa, která nebyla zařazena mezi výslovně uvedené teritoriální výjimky. Zcela jasně v roce 1988 existovaly země, na něž se dohody z různých obchodních, ekonomických a technických důvodů nikdy neměly a ani nemohly vztahovat, přitom účastníci dohod jejich význam takto jednoznačně chápali. Nadto je třeba přihlídnout ke skutečnosti, že kartel měl vzniknout v roce 1988, kdy Česká republika, stejně jako celá řada dalších států, neměla žádné protisoutěžní zákonodárství. Už z toho důvodu nemělo významu výslovně Českou republiku z vágně vymezené geografické působnosti dohod vyloučit. Kromě toho žalobce e) poukazuje na politickou situaci v roce 1988, která znamenala, že žalobci ani nemohli zamýšlet možnost aplikace podmínek kartelu na trh v České republice a v ostatních zemích, tehdy socialistických. Byly to tedy politické a s nimi související ekonomické bariéry, které fakticky bránily aplikaci kartelu na území České republiky, neboť vstup na toto území nebyl možný. V České republice byl tehdy hlavním výrobcem a dodavatelem zboží, jehož se měl kartel týkat, až do roku 1994 tehdy státní podnik Škoda Plzeň. Přítomnost podobně významného výrobce, který zajišťuje většinu dodávek na českém a jiném trhu a který zároveň nepatří mezi účastníky údajného kartelu na českém trhu, též samo o sobě vylučuje úmysl účastníků aplikovat kartel na český trh. Jednotlivé překážky vstupu na trh pak žalobce e) v žalobě podrobně argumentuje. Pak je tedy zcela irelevantní, že existence dohod, jež měly kartel zakládat, nebyla jednotlivými žalobci zpochybněna. Chování žalobce e) tedy nevyvolalo skutečné ani potenciální účinky na trhu v České republice. Tu žalobce e) poukazuje na § 1 odst. 5 ZOHS a dovozuje, že jeho jednání, i kdyby bylo prokázáno, mohlo vyvolat toliko účinky na zahraničních trzích a nikoli na trhu na území České republiky.

Žalobce e), věcně a argumentačně obdobně jako žalobce a), namítá rovněž porušení zásady *ne bis in idem*. Řízení bylo totiž vedeno v téže věci a žalobci byli potrestáni za tentýž skutek jako v rozhodnutí Evropské komise č. COMP/F/38.899 ze dne 24.1.2007. V této souvislosti žalobce e) namítá, že žalovaný záměrně zkreslil trvání kartelu, jeho ukončení záměrně posunul do období před vstupem České republiky do Evropské unie a tím odůvodňoval aplikovatelnost § 3 odst. 1 předchozího ZOHS a § 3 odst. 1 ZOHS. Z rozhodnutí Evropské komise týkajícího se téže věci však vyplývá, že kartel trval i po dni 1.5.2004 (podle Evropské komise se ještě 11.5.2004 konalo poslední jednání účastníků údajného kartelu). Žalobce e) pak podrobně zdůvodňuje, proč mělo být aplikováno přímo komunitární právo, tedy čl. 81 Smlouvy ES. To však bylo aplikováno již Evropskou komisí a zahájení řízení a uložení sankce žalobcům za takové jednání je porušením zásady *ne bis in idem*.

Pokud jde o hmotněprávní posouzení, tu žalobce e) namítá, že ve správním řízení nebylo prokázáno, zda a do jaké míry mohlo mít žalobcovo chování dopad a vliv na český trh, jehož se měl kartel týkat, a jak tedy mohl být porušen § 3 předchozího ZOHS a § 3 ZOHS. Žalovaný nevyvrátil argumentaci, podle níž žalobce e) ani nemohl vstoupit na český trh, který byl uzavřen pro žalobce z důvodu ekonomických a technických překážek vstupu, a nikoli z důvodu respektování údajně

kartelové dohody. Tyto skutečnosti si žalovaný nikterak neověřoval a důkazy předkládané žalobcem v tomto směru se rozhodl neprovádět. Svoji nemožnost vstupu na český trh z důvodů ekonomických a technických pak žalobce e) v žalobě podrobně argumentuje.

Dalšími námitkami žalobce e) brojí proti výši jemu uložené pokuty.

Žalobce f) zejména namítá porušení práva na obhajobu a věcně shodně se žalobci b), c) a d) tvrdí, že mu nebyla poskytnuta včasná informace o povaze a příčině obvinění, jež byla vůči němu vznesená v jeho vlastním jazyce. Rovněž napadá porušení práva na dostatečnou časovou lhůtu a prostředky k přípravě obhajoby.

Žalobce f) rovněž podrobně argumentuje jím tvrzené pochybení žalovaného při určení samotné odpovědnosti za údajné protisoutěžní jednání. Porušení zákazu kartelových dohod bylo deklarováno a pokuta byla uložena nejen žalobci f), ale též společností, které v minulosti patřily do skupiny ALSTOM (a které byly od 9.1.2004 převedeny do skupiny Areva), a sice Areva T&D SA (dříve ALSTOM T&D SA), Areva T&D AG (dříve ALSTOM T&D AG) a Areva Holdings SA (dříve T&D Holding Etranger SA). To znamená, že postiženy byly čtyři samostatné právnické osoby, které v jednu dobu (během trvání údajného kartelu) náležely do stejné skupiny. Žalobce f) pak tvrdí, že žalovaný porušil zásady komunitárního práva o odpovědnosti dceřiných společností, neboť při uložení pokut každé z těchto společností samostatně za stejné porušení a za stejné časové období nebyly vzaty v úvahu závěry Evropského soudního dvora a Soudu prvního stupně. Žalovaný mohl takto postupovat toliko v případě, pokud by prokázal, že všechny tyto subjekty byly přímo zapojeny do porušení soutěžního práva jako samostatné osoby ve stejnou dobu (v témže časovém období). Takové důkazy však žalovaný neshromáždil. Nebylo tedy prokázáno, že by žalobce f) byl v rámci kartelu aktivní od roku 1992, kromě toho neexistují důkazy o žádné účasti žalobce f) na českém trhu, jehož se měl kartel týkat. Žalobce f) tedy nemůže být považován za odpovědného z toho, že by jakkoli porušil soutěžní právo ve vztahu k území České republiky, zároveň nemůže být považován za odpovědného ani z porušení soutěžního práva, jehož se dopustily jeho dceřiné společnosti, a to vzhledem k neexistenci zákonných ustanovení podle českého práva, jež by umožňovala takový výklad a rovněž ve světle právních zásad komunitárních o odpovědnosti mateřských společností za jednání svých dceřiných společností.

Pokud jde o hmotněprávní hodnocení jednání žalobce f), tu je zpochybňováno hodnocení údajné vedoucí úlohy tohoto člena kartelu.

Žalobce f) rovněž namítá porušení zásady rovnosti zacházení s jednotlivými účastníky správního řízení, což se promítlo i ve výši uložené pokuty; rovněž tuto skutečnost žalobce f) v žalobě podrobně argumentuje.

Žalobci g) a h), zčásti věcně shodně jako ve shora uvedených žalobách, namítají pochybení žalovaného při dovozování účasti obou žalobců v údajném kartelu v jednotlivých obdobích jeho trvání. Dále žalobci g) a h) namítají, že pouhé uzavření jednotlivých dohod a následná účast kartelu nemohla mít vliv na hospodářskou soutěž na českém trhu, a tito žalobci nemohli české vnitrostátní zákonodárství porušit. Žalobce g) vystoupil z kartelu v období okolo září 2000, po tomto období nabídkové ceny poklesly pod úroveň cen stanovených podle dohod zakládajících kartel. Jednání žalobce tedy neovlivnilo český trh po 1. červenci 2001 (tedy po září 2000). Žádný takový vliv na český trh nebyl prokázán. I kdyby dohody existovaly v období po 1.7.2001 (do září 2002), neměli by být žalobci pokutováni za své jednání a porušení soutěžního práva by ve vztahu k nim nemělo být deklarováno. Důvodem je, že po 1.7.2001 žalobci g) a h) nikdy neobdrželi poptávku týkající se zboží, jehož se měl kartel týkat, z České republiky a nikdy neučinili ve vztahu k území České republiky žádnou nabídku. Opak přitom žalovaným nebyl prokázán. Žalobci g) a h) proto nemohli být v pozici, ze které by mohli ovlivňovat trh v České republice nebo se účastnit přidělování „českých projektů“, a to bez ohledu na skutečnost, že oba žalobci již předtím kartel opustili. Žalovaný sám přitom poznamenal, že čeští zákazníci neměli důvod odmítat japonské výrobce, nicméně skutečností je, že čeští zákazníci nikdy nepoptávali zboží od žalobců g) a h). Pak tedy tento trh nemohl být ovlivněn. Žalobci g) a h) dále podrobně uvádějí důvody, pro které by na český trh nevstoupili, bez ohledu na existenci údajného kartelu.

Žalobci g) a h) rovněž přinášejí podrobnou argumentaci, jíž zdůvodňují, že výše jim uložené pokuty byla ve srovnání s pokutami uloženými dalším účastníkům správního řízení zjevně nepřiměřená.

Žalobci i), j), k), l) a p) věcně shodně se shora uvedenými žalobami namítají, že český soutěžní úřad nebyl příslušný k vedení správního řízení, neboť ve stejné věci proti týmž účastníkům řízení již předtím zahájila (a posléze ukončila) Evropská komise. Žalovaný nebyl oprávněn k aplikaci § 3 odst. 1 předchozího ZOHS ani § 3 odst. 1 ZOHS. Správní řízení bylo zahájeno až po přistoupení České republiky k Evropské unii. V době zahájení správního řízení tak již na území České republiky platil vedle vnitrostátních spisů bezprostředně i čl. 81 Smlouvy ES. Bylo proto třeba při zahájení správního řízení určit rozhodný právní řád, podle kterého bude šetřené jednání posuzováno. Jednoznačně platí, že jde o protisoutěžní jednání s komunitárním prvkem, neboť i podle žalovaného měl kartel mít vliv ve větším počtu členských států Evropské unie. Podle žalobců i), j), k), l) a p) bylo třeba aplikovat přímo čl. 81 Smlouvy ES i z toho důvodu, že podle rozhodnutí Evropské komise, které se týkalo téže věci, mělo údajné protisoutěžní jednání účastníků správního řízení skončit až v květnu 2004, tj. po přistoupení České republiky k Evropské unii. V této souvislosti považují žalobci za účelové, že žalovaný, aniž by pro to poskytl jakékoli vysvětlení, konstatuje, že k poslednímu údajnému protisoutěžnímu jednání mělo dojít nikoli v květnu 2004, jak je konstatováno v rozhodnutí Evropské komise č. COMP/F/38.899, ale v březnu 2004. Trvalo-li toto jednání po vstupu České republiky do Evropské unie,

měl být přímo aplikován článek 81 Smlouvy ES a tím zanikla příslušnost vedení správního řízení českým soutěžním úřadem podle čl. 11 odst. 6 Nařízení Rady ES č. 1/2003, neboť v téže věci již zahájila řízení Evropská komise. Z toho dovozují žalobci i), j), k), l) a p) porušení zásady *ne bis in idem*.

Pokud jde o procesní pochybení, dále je namítáno, že žalobcům nebyl dostatečně objasněn předmět správního řízení, bylo porušeno právo žalobců na účinnou obhajobu, byla porušena zásada materiální pravdy (tu žalobci věcně argumentují shodně jako ve shora uvedených žalobách).

Pokud jde o samotné hmotněprávní posouzení věci, tu žalobci namítají nesprávný postup žalovaného při vymezování relevantního trhu a dále uvádějí, že nebyla prokázána účast žalobců na protisoutěžním jednání s dopadem na trh v České republice. Podle žalobců dohody zakládající údajný kartel se nevztahovaly na Českou republiku a ani zde neměly žádné účinky. Žalovaný se měl zabývat tím, zda a odkdy spadala Česká republika do systému kartelu. V době uzavření dohod totiž Česká republika nebyla a ani nemohla být do systému zahrnuta, neboť to bylo dáno tím, že v té době byla tehdy ČSSR součástí socialistického hospodářského systému, pro který platila zvláštní netržní pravidla a zahraniční výrobce zboží, jehož se měl kartel týkat, pocházející ze zemí mimo socialistický systém měl velmi složitý přístup na trh socialistických zemí. Podmínky v socialistických zemích ve srovnání s ostatními zeměmi s tržním hospodářstvím, kterých se měl kartel týkat, byly natolik odlišné, že si lze jen těžko představit, že by účastníci řízení chtěli nebo mohli upravit možnost dodávek svých výrobků do socialistických zemí. Žalobci nebyli v České republice na trhu, jehož se měl kartel týkat, v rozhodném období vůbec činní. Jejich neúčast na jednotlivých projektech v České republice nebyla přitom výsledkem kartelové dohody, nýbrž byla zdůvodněna objektivními technickými důvody.

I tito žalobci namítají rovněž nejasnost, nepřezkoumatelnost a nezákonnost výše uložené pokuty.

Žalobci m), n) a o) namítají, že se nikdy nezavázali k tomu, že nevstoupí na trh v České republice. Kromě toho žalobci „Hitachi“ na konci roku 1999 z kartelu vystoupili a období mezi koncem roku 1999 a červencem 2002 se na žádném trhu jakýchkoli kartelových aktivit neúčastnili. To ostatně potvrdila i Evropská komise ve svém rozhodnutí týkajícím se téhož kartelu. Kromě toho „Hitachi“ vložila svůj podnik působící v oblasti dotčené kartelem do společného podniku AE Power, který začal fungovat v říjnu 2002.

Skutečnost, že žalobci m), n) a o) nikdy nepůsobili na českém trhu, který měl být kartelem dotčen, je jednoznačně důsledkem toho, že tito žalobci nikdy neměli žádný obchodní zájem na realizaci prodeje zboží dotčeného kartelem v České republice. Z důvodu překážek vstupu na trh je nikdy nebylo možno považovat ani za potenciální dodavatele tohoto zboží do České republiky. Žalobci tedy zpochybňují i

materiální podmínku dopadu údajného kartelu na území České republiky. Žalovaný rovněž podle těchto žalobců pochybil v otázkách posouzení činnosti celého koncernu „Hitachi“; Hitachi Europe Limited je stoprocentní dceřinnou společností Hitachi Ltd., její aktivity jsou plně kontrolovány ze strany Hitachi Ltd., a proto by pro účely správního řízení měla být spolu s Hitachi Ltd. považována za jedinou hospodářskou jednotku, tj. jediného soutěžitele. Žalobci v žalobě podrobně popisují strukturu celého koncernu a dále uvádějí obchodní důvody, pro které se rozhodli na trh v České republice nevstoupit. Důvodem tedy nebyla existence kartelu, ale obchodní překážky. Podle žalobců m), n) a o) neexistují důkazy, z nichž by bylo možno považovat za důvodná klíčová skutková tvrzení, o něž je opíráno porušení českého soutěžního práva. Žalovaný se opakovaně odvolává na tvrzení a podání společnosti ABB, tyto zdroje však neposkytují informace, které by měly jakoukoli důkazní hodnotu ve vztahu k žalobcům a dopadu fungování údajné kartelové dohody na území České republiky.

Podstatná část žalobní argumentace směřuje do nezákonnosti uložených pokut, nepřezkoumatelnosti jejich výpočtu, jejich výše; podle žalobců byla rovněž porušena zásada proporcionality a zásada rovného zacházení se všemi účastníky správního řízení. Zejména žalobci podrobně argumentují, že pokuta měla být uložena celému koncernu Hitachi a nikoli jednotlivým subjektům. Výše pokuty rovněž neodpovídají míře účasti žalobců na údajném kartelu.

Ze shora uvedených důvodů žalobci v jednotlivých žalobách navrhují, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

Všichni žalobci setrvali na své žalobní argumentaci po celou dobu řízení před soudem, mimo jiné i v replikách, jež podali k vyjádření žalovaného.

III. Stanovisko žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření k jednotlivým žalobám bez výjimky setrval na závěrech, které prezentoval v napadeném rozhodnutí. Žalovaný se ve svém vyjádření vyčerpávajícím způsobem k obsahu jednotlivých žalobních bodů vyjádřil, zčásti odkázal na napadené rozhodnutí, zčásti svoji argumentaci doplnil. Žaloby tedy žalovaný považuje v celém rozsahu za nedůvodné a navrhuje jejich zamítnutí.

Na tomto svém procesním stanovisku žalovaný setrval v průběhu celého řízení před soudem.

IV. Podstatné skutečnosti

Nad rámec skutečností týkajících se hmotněprávního posouzení jednání žalobců popsanych v části I. odůvodnění tohoto rozsudku soud z obsahu správního spisu zjistil následující skutečnosti, které považuje za rozhodující pro rozhodnutí ve věci.

Mezi žalobci a žalovaným není sporu o to, že skutkově týmž jednáním týchž subjektů, které bylo předmětem správního řízení, v němž bylo vydáno i napadené rozhodnutí žalovaného, se již v minulosti zabývala Evropská komise, která o něm rozhodla dne 24.1.2007 rozhodnutím COMP/F/38.899. Evropská komise přitom rozhodla věcně obdobně jako nyní žalovaný; bylo deklarováno porušení zákazu kartelových dohod (vyjádřeného v čl. 81 Smlouvy ES). Tato otázka tedy není mezi účastníky spornou.

Evropská komise zahájila řízení a vydala rozhodnutí podle čl. 81 Smlouvy ES, přičemž v něm sledovala dopady jednání společností, se kterými řízení vedla, na komunitární trh PISU. Žalovaný naproti tomu zahájil a vedl správní řízení pro porušení § 3 odst. 1 předchozího ZOHS a § 3 odst. 1 ZOHS. Dopad jednání účastníků správního řízení vedeného žalovaným pro období jednání žalobců od 1.3.1991 (účinnost předchozího ZOHS) a následně od 1.7.2001 (účinnost ZOHS) do 3.3.2004 byl podle žalovaného posuzován toliko ve vztahu k území České republiky, resp. k hospodářské soutěži na zdejším trhu existující, neboť v tomto období bylo na území České republiky jednání, jež je předmětem správního řízení, postižitelné pouze podle předchozího ZOHS a následně pak ZOHS, nikoli podle čl. 81 Smlouvy ES.

Týmž jednáním se tedy paralelně zabývala jak Evropská komise, tak žalovaný, oba soutěžní úřady samostatně deklarovaly porušení zákazu kartelových dohod, oba podle různých právních řádů (Evropská komise podle komunitárního, jinak přímo aplikovatelného i v jednotlivých členských státech, žalovaný podle českého vnitrostátního), oba uložily účastníkům řízení (nyní v postavení žalobců) pokuty.

K námitce žalobců, že se uvedeným jednáním již zabývala Evropská komise a žalovaný nebyl oprávněn zahájit a vést správní řízení ve věci z důvodu vedení paralelního řízení Evropskou komisí, zaujal žalovaný konstantní postoj, podle něhož ke dni 1.5.2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie, a od tohoto okamžiku se stala pravidla obsažená v komunitárním právním řádu právně závazná a přímo aplikovatelná i v České republice. To bezesbýtku platí i pro čl. 81 smlouvy ES a Nařízení Rady ES č. 1/2003. Tato přímá aplikace však připadá v úvahu pouze ve vztahu k jednání, k němuž došlo ode dne přistoupení České republiky do Evropské unie, resp. které po uvedeném datu trvalo. Na protisoutěžní jednání, jež se v plném rozsahu uskutečnilo před tímto datem, nemůže Úřad evropské soutěžní právo aplikovat. V době před přistoupením do Evropské unie byla Česká republika v pozici nečlenského, tj. třetího státu. Zjistil-li proto žalovaný, že účastníci řízení uzavřeli dohodu, která vedla k narušení soutěže na území České republiky, a že plnění této dohody bylo i ve vztahu k území České republiky ukončeno před jejím přistoupením do Evropské unie, postupoval v souladu s právním řádem, pokud posuzoval soulad jednání účastníků řízení v rozsahu, v jakém se projevilo na území České republiky, podle ustanovení předchozího ZOHS a následně pak ZOHS. Žalovaný tedy vedl správní řízení pro porušení soutěžních pravidel, jež bylo ukončeno před přistoupením České republiky do Evropské unie. Proto nebyl oprávněn aplikovat

komunitární soutěžní právo, když čl. 81 Smlouvy ES neumožňoval postih kartelové dohody v rozsahu, v němž měla tato dopad na hospodářskou soutěž v nečlenském státě. Ze stejného důvodu nebyla Evropská komise nadána působností postihnout účastníky řízení za jednání v rozsahu, v němž se projevilo na území České republiky.

Součástí správního spisu je vyjádření Evropské komise (č.l. 182 a 183 spisu P 239/04, který tvoří součást správního spisu), které též výslovně potvrzuje, že žalovaný ve správním řízení posuzoval totéž jednání, které posuzovala již Evropská komise. Z obsahu vyjádření Evropské komise vyplývá (ve shodném smyslu to interpretuje i žalovaný na str. 12, bod 7. rozhodnutí vydaného v prvním stupni správního řízení), že šetření v obchodních prostorách účastníků bylo uskutečněno 11. a 12. května 2004 a podle zjištěných informací největší část posuzovaného jednání spadala do období před 1.5.2004. Podle Evropské komise by bylo složité uložit pokutu za jednání v období od 1.5.2004 do 11.- 12.5.2004, a proto se Evropská komise rozhodla, že jí vedené řízení se bude vztahovat toliko k těm aktivitám, které se staly na území Evropské unie před jejím rozšířením ke dni 1.5.2004.

O vyjádření Evropské komise (č.l. 182 a 183 spisu P 239/04, který tvoří součást správního spisu) žalovaný rovněž opírá svoje oprávnění zabývat se případem podle českého vnitrostátního práva.

Soud si opatřil veřejně dostupnou verzi rozhodnutí Evropské komise COMP/F/38.899 a zařadil ji do soudního spisu; jde o originální anglické znění rozhodnutí, všichni účastníci s provedením tohoto důkazu vyjádřili na jednání soudu uskutečněném dne 25.6.2008 souhlas. Bod 216. tohoto rozhodnutí koresponduje s údaji uvedenými ve shora uvedeném vyjádření Evropské komise, podle něhož poslední pracovní setkání účastníků „kartelu“ (účastníků správního řízení před žalovaným a nyní žalobců) se uskutečnilo 11. května 2004. Tento bod rozhodnutí koresponduje i s bodem 2. odst. 3 téhož rozhodnutí, kde je vymezeno trvání deliktu od 15. dubna 1988 do 11. května 2004. Zároveň je v tomto bodu uvedeno, že posuzovaný „kartel“ byl celosvětový, přestože některá území byla vyloučena. Kartel se týkal mimo jiné „Evropy“. V bodu 116. tohoto rozhodnutí je pak vyjadřováno, že po otevření trhů (v pozdější fázi trvání kartelu) v zemích střední a východní Evropy odkazy na území Evropy zahrnují i tato území.

V. Přípustnost žalob, postup soudu v rámci přezkumu

Žaloby byly podány včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s.ř.s.“), osobami oprávněnými (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), přitom šlo o žaloby přípustné (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.), které napadaly totéž rozhodnutí žalovaného z podstatné části z týchž důvodů promítajících se do týchž žalobních bodů, a tedy bylo důvodu je spojit ke společnému projednání a rozhodnutí (§ 39 odst. 1 s.ř.s.).

Rozsah přezkumu soudu byl ve vztahu k napadenému rozhodnutí žalovaného podle § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. zásadně vymezen v žalobě uplatněnými žalobními body. Soud přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí následovně: nejprve se soud hodlal zabývat žalobní argumentací směřující do údajných pochybení žalovaného procesního charakteru, následně hodlal přistoupit k přezkumu žalobami napadených hmotněprávních závěrů žalovaného; nejprve se přitom vždy hodlal zabývat těmi žalobními tvrzeními, jež se v jednotlivých žalobách opakovala.

VI. Právní posouzení věci

Žaloby jsou důvodné.

Základní procesní námitky podstatné části žalobců směřují do porušení zásady *ne bis in idem* a jsou vystavěny na tvrzení, žalovaným nezpochybňovaném, že týmž jednáním jako nyní žalovaný v napadeném rozhodnutí se již v minulosti zabývala Evropská komise, která o témže jednání již dříve než žalovaný pravomocně rozhodla. Skutečnost, že týmž jednáním jako nyní žalovaný v napadeném rozhodnutí se již v minulosti zabývala Evropská komise, je tedy mezi účastníky řízení před zdejší soudem nespornou a zdejší soud vzal v této otázce shodné tvrzení účastníků za svoje skutkové zjištění (§ 120 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, za použití § 64 s.ř.s.); žalobce a) toto tvrzení uvádí na str. 2 a 3 žaloby, žalobce e) totéž tvrzení uvádí na str. 37 až 41 žaloby, žalobci i), j), k), l) a p) toto tvrzení uvádějí na str. 10 až 16 (resp. 11 až 16) žalob, ostatní žalobci to podle obsahu svých podání potvrzují jak ve svých žalobách, tak v replikách k vyjádření žalovaného, žalovaný tuto skutečnost potvrzuje na str. 26 až 28 svého vyjádření k žalobám. Evropskou komisí a žalovaným bylo tedy posuzováno jednání žalobců, které je jednáním týchž účastníků a věcná podstata jejich jednání je v případě řízení před Evropskou komisí i před žalovaným tatáž.

Pokud trvání „kartelu“, tedy deliktního jednání, pro které bylo před Evropskou komisí řízení vedeno, bylo vymezeno „...od 15. dubna 1988 do 11. května 2004...“ a šlo o „...celosvětový kartel...“, pak jde o tentýž „...celosvětový kartel...“, jehož se týká nyní napadené rozhodnutí. Žalovaný přitom dospěl k závěru, že tento „...celosvětový kartel...“ (srov. též bod 2. odst. 3 rozhodnutí Evropské komise COMP/F/38.899) nebyl pro území České republiky vyloučen, a právě z toho dovodil, že je oprávněn pro totéž jednání vést řízení i podle českého vnitrostátního právního řádu pro porušení ZOHS a předchozího ZOHS.

Zdejší soud nejprve záměrně ponechal stranou samotnou obecnější otázku přípustnosti vedení opakovaného řízení pro totéž jednání v období po 1.5.2004 a zabýval se klíčovou námitkou žalobců směřující proti nesprávnému (dle žalobců záměrně nesprávnému) stanovení konce protiprávního jednání, kterou bylo dle soudu zapotřebí vyřešit primárně, a to i z pohledu následného posouzení žalobci tvrzeného porušení zásady *ne bis in idem*.

Skutková otázka vymezení trvání jednání, jež je poté kvalifikováno jako protiprávní, je v rámci správního trestání vždy klíčovou. To platí tím spíše, je-li posuzované jednání správním deliktem trvajícím, přesáhlo-li podle žalobců (jež poukazují na rozhodnutí Evropské komise) datum 1.5.2004, od něhož je zapotřebí přednostně aplikovat komunitární soutěžní právo - a tedy zákaz kartelových dohod vyjádřený v čl. 81 Smlouvy ES (k 1.5.2004 se stalo účinným Nařízení Rady ES č. 1/2003, o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy ES - dále „Nařízení 1/2003“, které kodifikovalo přednostní aplikovatelnost článku 81 Smlouvy ES před vnitrostátním zákonodárstvím, v „českém vnitrostátním“ případě před § 3 odst. 1 ZOHS), a bylo-li i samotné správní řízení zakončené vydáním napadeného rozhodnutí zahájeno až po 1.5.2004, tedy za procesně právního stavu upraveného Nařízením 1/2003. V rámci posouzení žalobních bodů, v nichž žalobci poukazují na nesprávné stanovení konce trvání protiprávního jednání žalovaným a z toho vyplývající důsledky z pohledu aplikace příslušného práva hmotného, zdejší soud musel vycházet ze zásad aplikovatelných v oblasti práva trestního, a to z následujících důvodů a s následujícími závěry:

Při konstantně interpretované nedůvodnosti rozlišování formy „trestního obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“), na „obvinění z trestných činů“ a „obvinění z jiných deliktů“ se v případě správního procesu při odhalování a postihování protisoutěžního jednání nutně musí uplatnit principiálně stejné garance subjektivních práv jako v případech odhalování a postihování trestných činů; v obdobných případech musí platit obdobná základní pravidla, jimiž jsou taková subjektivní práva garantována. Neexistuje totiž zřetelná a nepřekročitelná hranice mezi trestním právem a úpravou správních deliktů a konkrétní subsumpce deliktu pod některou z těchto oblastí má toliko relativní hodnotu; zohledňovat je třeba obecný charakter příslušné normy a preventivní i represivní účel sankce a příslušnému správnímu deliktu přiznávat povahu trestní ve smyslu čl. 6 Úmluvy bez ohledu na zkoumání dosažení určitého stupně závažnosti či společenské nebezpečnosti, tu rozhodující pro kvalifikaci jednání jako trestný čin. Pokud by např. podle závěru Evropského soudu pro lidská práva, jaký učinil ve věci *Öztürk* (rozhodnutí ze dne 21.2.1984; jednalo se o případ, kdy bylo napadáno rozhodnutí o spáchání správního deliktu porušením pravidel provozu na pozemních komunikacích), bylo v rozporu s předmětem a cílem článku 6 Úmluvy umožnit státu, aby odstranil z dosahu tohoto ustanovení celou skupinu deliktů, které bude charakterizovat jako „lehké“ a tedy nikoli jako trestné činy, pak by bylo dle zdejšího soudu v témže rozporu odstraňovat z téhož dosahu skupinu deliktů, jež coby delikty protisoutěžního charakteru kodifikuje samotná Smlouva ES (tu v čl. 81 věcně odpovídajícímu § 3 ZOHS a § 3 předchozího ZOHS), byť nejsou považovány za trestné činy.

Základní pravidla garantující nezbytnou míru subjektivních práv jednotlivců aplikovatelná v oblasti práva trestního je tedy důvodu aplikovat i na oblast deliktního

práva správního; tento závěr potvrzuje i další judikatura Evropského soudu pro lidská práva (např. rozhodnutí ve věcech *Schmautzer, Umlauft, Gradinger, Pramstaller, Palaoro a Pfarrmeier* ze dne 23.10.1995). Toto pojetí je pak plně aprobováno i tuzemskou judikaturou ve věcech správního trestání (pro posouzení této právní věci je významným rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5A 164/2002 ze dne 22.2.2005 – č. 832/2006 Sb. NSS, dále srov. např. rozsudek téhož soudu ve věci sp. zn. 8 As 17/2007 ze dne 31.5.2007).

Do oblasti deliktního práva správního lze přitom nepochybně řadit i právo protikartelové, obsažené v § 3 a násl. ZOHS (a stejně tak § 3 a násl. předchozího ZOHS). Tento závěr dle zdejšího soudu zřetelně vyplývá z nálezu Ústavního soudu ve věci II. ÚS 192/05, který se zabýval zneužitím dominantního postavení podle ZOHS (tedy druhou z obou forem deliktního protisoutěžního jednání popsaných v ZOHS), který dovedl, že pravidla aplikovatelná na oblast soudního trestání (v oblasti trestního práva) se aplikují i ve sféře správního trestání (tu v oblasti správního soutěžního práva), a odkázal na obdobné závěry, jaké učinil Ústavní soud v nálezech ve věcech Pl. ÚS 21/96 a III. ÚS 611/01 a shodně též Nejvyšší správní soud v rozsudku ve věci sp. zn. 6A 126/2002. Obdobný závěr ohledně obecné aplikovatelnosti zásad práva trestního na deliktní řízení správní ve věcech hospodářské soutěže je podáván i z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Stenuit* ze dne 27.2.1992.

Z právě uvedeného tedy vyplývá, že je dostatek důvodů aplikovat na právě projednávanou věc zásady práva trestního.

Trestní právo rozlišuje od jednorázových trestných činů z hlediska časového úseku, v němž byly spáchány, trestné činy pokračující, trvající a hromadné (kolektivní). Je pro ně společné, že trestná činnost trvá po delší dobu a skládá se buď z řady dílčích útoků či spočívá v udržování protiprávního stavu. Trvající trestný čin bývá pravidelně charakterizován jako čin, kterým pachatel vyvolá protiprávní stav, jenž posléze udržuje, anebo jímž udržuje protiprávní stav, aniž zákon vyžaduje, aby jej též vyvolal. Trvající trestné činy se posuzují jako jediné jednání, které trvá tak dlouho, dokud pachatel udržuje protiprávní stav; jde tedy o jediný skutek a jediný trestný čin, který je ukončen teprve okamžikem odstranění protiprávního stavu. Trvající trestný čin se přitom považuje za spáchaný za účinnosti nové právní úpravy, pokud alespoň část protiprávního jednání, jímž byl udržován protiprávní stav, se odehrála za účinnosti nové právní úpravy, a to za podmínky, že toto jednání bylo trestným činem i podle dřívější právní úpravy. To vyplývá z konstantně traktované doktríny, zdejší soud poukazuje na závěry in Šámal, P., Púry, F., Rizman, S.: *Trestní zákon. Komentář*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, zejména str. 23 a násl., in Novotný, O. a kol.: *Trestní právo hmotné. I. obecná část*. 3. vydání. Praha: Codex, 1997, zejména str. 66 a 192, in Solnař, V., Císařová, D., Fenyk, J.: *Základy trestní odpovědnosti*. 2. vydání. Praha: Orac, 2003, zejména str. 61 - 62, 336 a 415 - 416, a in Kratochvíl, V. a kol.: *Trestní právo hmotné, Obecná část*, Masarykova univerzita v Brně, 2002, zejména str. 91.

Pokud tedy shora uvedené principy práva trestního, doktrínou konstantně traktované a judikaturou potvrzené, jsou aplikovatelnými i pro potřeby správního trestání, pak je třeba dovodit, že jednání v rozporu s čl. 81 Smlouvy ES a s § 3 odst. 1 ZOHS a § 3 odst. 1 předchozího ZOHS, spočívající v uzavření a plnění kartelové dohody, je jednáním, jímž pachatel vyvolá protiprávní stav, který posléze udržuje, je „jiným správním deliktem trvajícím“. Charakter trvajících deliktů, kdy protiprávní stav je nejprve vyvolán a následně udržován, tu nepopírá ani žalovaný. „Kartel“ byl totiž nejprve uzavřen („kartel vznikl“) a poté udržován jednáním v souladu s jeho „původní myšlenkou“ (podstatou zákazu kartelových dohod podle čl. 81 Smlouvy ES a podle § 3 ZOHS a § 3 předchozího ZOHS je uzavření kartelové dohody a její plnění, tedy existence protisoutěžního konsensu a jeho následná realizace) – a tedy k protiprávnímu jednání docházelo po celou dobu, po kterou byl protiprávní stav udržován. S tím korespondují i skutkové věty obsažené v napadeném rozhodnutí; ty jsou totiž, zcela ve shodě s právě uvedeným, založeny na tom, že žalobci zakázané kartelové dohody „...uzavřeli a plnili...“.

Je-li uzavření a plnění kartelové dohody deliktem trvajícím, pak se zohledněním plně aplikovatelných zásad práva trestního, jak byly shora podány, nutně platí, že jednání, jímž delikvent (tu soutěžitel) udržuje protiprávní stav, závadný z hlediska správního práva (tu práva protikartelového vyjádřeného v čl. 81 Smlouvy ES a § 3 a násl. ZOHS a § 3 a násl. předchozího ZOHS), tvoří jeden skutek a jeden správní delikt, a sice až do okamžiku ukončení takového deliktního jednání, tj. až do okamžiku odstranění protiprávního stavu. Rovněž tak nutně platí, že trvajícím „jiným správním deliktem“ spočívajícím v uzavření a plnění kartelové dohody se považuje za spáchaný za účinnosti nové právní úpravy, pokud alespoň část protiprávního jednání, jímž byl udržován protiprávní stav, se odehrála za účinnosti nové právní úpravy.

Pokud se tedy trvajícím deliktem považuje za spáchaný za účinnosti nové právní úpravy, pokud alespoň část protiprávního jednání, jímž byl udržován protiprávní stav, se odehrála za účinnosti nové právní úpravy, pak je přesné a zjištěnými okolnostmi dostatečně odůvodněné stanovení konce protiprávního jednání jednou ze základních otázek, jež bylo zapotřebí v posuzovaném případě postavit najisto, a to z následujících důvodů:

Od 1.5.2004, v důsledku účinnosti Nařízení 1/2003, je povinně použitelným nové pravidlo jednotné a decentralizované aplikace soutěžního práva všemi soutěžními úřady v celokomunitárním prostoru, jež se v období před 1.5.2004 neuplatnilo. Nařízení 1/2003 je předpisem procesním. Bod 1. preambule Nařízení 1/2003, zdůvodňující význam jeho přijetí, poukazuje na to, že jde o nařízení, které „...odpovídá výzvě jednotného trhu...“. Je-li trh tedy již jednotný a je-li tato skutečnost východiskem a důvodem přijetí Nařízení 1/2003, pak této skutečnosti musí nutně odpovídat též jednotný postup při jeho ochraně, tedy postup společný (jednotlivými soutěžními úřady, tedy v současné době 27 vnitrostátními a jedním „evropským“, jímž je Evropská komise), decentralizovaný a vzájemně koordinovaný.

Postih praktik narušujících hospodářskou soutěž na jednotném trhu musí být tedy po 1.5.2004 v důsledku koordinace postupu jednotlivých soutěžních úřadů účinným, nikoli však opakovaným. Právní stav po účinnosti Nařízení 1/2003 je společně s konkrétními důsledky z toho vyplývajícími dle zdejšího soudu přiléhavě popisován ve stanovisku Generálního advokáta Tizzana při projednávání věci *Archer Daniels* (C-397/03 P) před Evropským soudním dvorem, kde je výslovně (ve vztahu k předchozímu rozsudku Evropského soudního dvora ve věci *Walt Wilhelm* – C-14/68, přijatému za zcela jiného právního stavu, tj. před jednotnou a decentralizovanou aplikací soutěžního práva odpovídající výzvám již jednotného trhu, jak je podáváno z bodu 1. preambule Nařízení 1/2003) poukazováno na skutečnost, že míra vzájemné provázanosti a integrace systému ochrany hospodářské soutěže na komunitární úrovni a na vnitrostátních úrovních jednotlivých členských států Evropských společenství se v souvislosti s decentralizací aplikace soutěžního práva založenou Nařízením 1/2003 podstatným způsobem zvýšila, a vznikl tak nový systém, ve kterém Evropská komise („evropský soutěžní úřad“) a vnitrostátní soutěžní úřady členských států Evropských společenství jednají za účelem ochrany hospodářské soutěže v komunitárním prostoru fakticky společně.

Podle bodu 17. preambule Nařízení 1/2003 mají-li být pravidla hospodářské soutěže používána jednotně a má-li být současně síť soutěžních úřadů spravována optimálně, je důležité zachovat pravidlo, že orgány pro hospodářskou soutěž členských států ztrácejí bez dalšího pravomoc v případě, kdy Evropská komise zahájí vlastní řízení. Podle bodu 18. preambule Nařízení 1/2003 k zajištění optimálního rozdělení případů mezi jednotlivé orgány (soutěžní úřady) v rámci sítě soutěžních úřadů by mělo být stanoveno obecné pravidlo umožňující soutěžnímu úřadu pozastavit nebo ukončit řízení s odůvodněním, že se případem zabývá nebo již zabýval jiný soutěžní úřad, s cílem zajistit, aby se případem zabýval pouze jeden soutěžní úřad. Podle čl. 11 odst. 6 věty první Nařízení 1/2003 zahájením řízení ze strany Evropské komise za účelem přijetí rozhodnutí mimo jiné ve věcech kartelových dohod podle článku 81 Smlouvy ES ztrácejí vnitrostátní soutěžní úřady příslušnost k použití článku 81 Smlouvy ES. Podle čl. 45 Nařízení 1/2003 je toto nařízení účinným od 1.5.2004.

Právě z důvodu měny procesního režimu uplatňování soutěžního práva, k níž došlo k 1.5.2004 (účinností nařízení 1/2003), je stanovení konce trvání protiprávního jednání (ukončení protiprávního jednání) otázkou klíčovou. Jde přitom o otázku skutkovou, jež musí odpovídat výsledkům dokazování; posuzováno je totiž jediné jednání (uzavření a plnění kartelové dohody), jež je, jak shora uvedeno, deliktem trvajícím, které má svůj přesný počátek a svůj přesný konec, jež mimo jiné determinují nejen závažnost jednání coby kritéria pro stanovení výše sankce, ale z důvodů shora uvedených i aplikovatelnou právní úpravu. Skutečností, že skončení protiprávního jednání je otázkou skutkovou bezprostředně související s právní otázkou aplikovatelného právního řádu, si byl vědom i žalovaný; to totiž potvrzuje i ve svém vyjádření k žalobě, když na str. 27 uvádí, že „...vedl správní řízení pro porušení soutěžních pravidel, jež bylo ukončeno před přistoupením České republiky do

Evropské unie. Proto nebyl oprávněn aplikovat komunitární soutěžní právo...“ (bod 138. vyjádření žalovaného). Jeho konstatování ohledně ukončení porušování soutěžních pravidel však nemá oporu ve zjištěných skutečnostech.

Podle Evropské komise protiprávní jednání skončilo dne 11.5.2004 (bod 2. odst. 3 rozhodnutí COMP/F/38.899, kde je vymezeno trvání deliktu od 15.4.1988 do 11.5.2004, a bod 216. téhož rozhodnutí, podle něhož poslední schůzka, jež představuje poslední kontakt účastníků kartelu, se konala dne 11.5.2004 v Amsterdamu, přitom Evropská komise v tomto bodu popisuje, jak toto jednání bylo náhle ukončeno, neboť jeden ze členů kartelu informoval ostatní jeho členy o tom, že Evropská komise uskutečnila téhož dne neohlášená šetření). Podle žalovaného totéž jednání skončilo dne 3.3.2004. Na tom, že jednání bylo ukončeno ke dni 3.3.2004, přitom žalovaný staví argumentaci v tom směru, že bylo důvodné jednání posuzovat „...ve vztahu k území České republiky, resp. k hospodářské soutěži na zdejším trhu existující...“ (bod 170. napadeného rozhodnutí), neboť jednání „...bylo ukončeno před přistoupením České republiky do Evropské unie...“ (bod 171. napadeného rozhodnutí). Datum „3. března 2004“ coby datum rozhodné pro stanovení ukončení protiprávního jednání žalovaný opírá o e-mailovou korespondenci založenou ve spise P 239/04, tvořícího součást správního spisu, na č.l. 546 – 551. K tomuto datu sice uvedená (a ve správním spisu založená) e-mailová korespondence vedena byla, nicméně žádné z rozhodnutí (ani vydané v prvním stupni správního řízení, ani vydané ve druhém stupni správního řízení) neobsahuje žádnou skutečnost, z níž by mohlo být dovozeno, že protiprávní jednání, které mělo být dle Evropské komise skončeno dne 11.5.2004 (a podle rozhodnutí Evropské komise tento závěr vyplývá z posledního kontaktu, který se uskutečnil právě dne 11.5.2004 bezprostředně před provedením neohlášeného šetření ze strany Evropské komise v obchodních prostorách jednotlivých účastníků „kartelu“ – bod 216. rozhodnutí Evropské komise COMP/F/38.899, což je skutečnost sama o sobě žalovaným nikterak nezpochybňovaná), skutečně skončilo již 3.3.2004.

Skutečnost, že v časové posloupnosti je nejzazším kontaktem, jemuž nasvědčují listiny založené do správního spisu, kontakt dne 3.3.2004, za situace, kdy žalovaný nezpochybňuje (a vyplývá to i z popisu skutkového stavu v napadeném rozhodnutí), že totéž jednání posuzovala i Evropská komise, však nemůže obstát coby důkaz o skončení protiprávního jednání. V situaci, kdy z šetření Evropské komise týkajícího se téhož protiprávního jednání vyplývá, že protiprávní jednání skončilo dne 11.5.2004, neboť jde o poslední prokázané datum, k němuž účastníci „kartelu“ tento kartel „plnili“, žalovaný, zřejmě veden návodem, jaký mu Evropská komise poskytla ve svém vyjádření (č.l. 182 a 183 spisu P 239/04, který tvoří součást správního spisu), si sám stanovil, jakou částí posuzovaného jednání se bude zabývat, aby takové jednání mohl postihnout samostatně v jím vedeném správním řízení. I kdyby soud ponechal stranou nezřetelné vyjádření konce protiprávního jednání v bodu 84. rozhodnutí vydaného v prvním stupni správního řízení („kartel“ podle žalovaného fungoval od svého založení dne 15.4.1988 „...nejméně do 3.3.2004...“), kterým jakoby opatrně a nepřímou vyjadřuje, že posuzované jednání mohlo trvat i po 3.3.2004 (bez ohledu na

to, že před 1.5.2004 se uskutečnila „...největší část protisoutěžního jednání...“, jak uvádí i Evropská komise ve svém shora citovaném vyjádření), stěží je v kontextu těchto skutečností udržitelným další tvrzení obsažené v témže bodu rozhodnutí vydaného v prvním stupni správního řízení, na něž žalovaný kromě napadeného rozhodnutí i nyní ve vyjádření k žalobám odkazuje, podle něhož právě dne 3.3.2004 „...proběhla poslední prokazatelná e-mailová komunikace mezi členy kartelu...“ a že žalovaný „... nemá povědomí o dalším fungování kartelu po tomto datu...“. Toto povědomí s ohledem na bod 216. rozhodnutí Evropské komise COMP/F/38.899 žalovaný nepochybně musí mít a má – a musel je mít a měl je i v době vydání napadeného rozhodnutí. Na vedení paralelního řízení před Evropskou komisí a na vydání rozhodnutí ve věci ostatně v řízení před žalovaným poukazovali i samotní žalobci.

Stanovení konce trvajících protiprávního jednání k 3.3.2004, přestože z rozhodnutí Evropské komise týkajícího se téhož jednání (rozhodnutí Evropské komise COMP/F/38.899) vyplývá ještě pozdější kontakt mezi jednotlivými účastníky „kartelu“, a tedy i pozdější konec protiprávního jednání (jež tak spadlo do období po přistoupení České republiky do Evropské unie, neboť k němu mělo dojít dne 11.5.2004), bez ohledu na to, jaké časové výseče deklarovaného protiprávního jednání se měly týkat sankce, jež byly Evropskou komisí a žalovaným uloženy, představuje dle zdejšího soudu akt umělého přizpůsobení si obsahu správního spisu záměru žalovaného postihnout jednotlivé žalobce. Byl tak uměle vytvořen skutkový stav, který v pojetí žalovaného založil působnost českého vnitrostátního práva (předchozího ZOHS v období do 30.6.2001 a následně ZOHS od 1.7.2001). Postup žalovaného byl tedy temporálním vyjmutím té části trvajících deliktu, která se odehrála před 1.5.2004, založeným na omezení skutkových zjištění do období předcházejícího datu 1.5.2004, což dle názoru žalovaného umožnilo zahájit správní řízení, deklarovat v něm protiprávní jednání a uložit sankci, neboť v té době podle žalovaného „...ještě Česká republika nebyla členem Evropské unie...“ a „...toto jednání nemohlo být předmětem sankce od Evropské komise...“. Skutečnost, že k takovému postupu mohl být žalovaný naveden vyjádřením Evropské komise založeným na čl. 182 a 183 spisu P 239/04, který tvoří součást správního spisu, jej nemůže nikterak ospravedlnit a jeho postup učinit zákonným. Nemůže tedy obstát závěr žalovaného, podle něhož se protiprávní jednání, kterého se napadené rozhodnutí týkalo, v celém rozsahu uskutečnilo před vstupem České republiky do Evropské unie; zároveň nemůže obstát postup, podle něhož žalovaný vyňal z již Evropskou komisí posuzovaného (a rozhodnutím COMP/F/38.899 též již meritorně posouzeného) jednání jeho část a tu pak posoudil znovu - tu podle vnitrostátního českého práva. Zdejší soud k právě uvedenému poznamenává, že skutková zjištění Evropské komise zahrnovala i zjištění ohledně trhů střední a východní Evropy; i přes právě uvedené vyjádření Evropské komise založené ve správním spisu je v jejím rozhodnutí (jež odlišně od jejího vyjádření má pro zdejší soud právní význam) zřetelně pamatováno na účinky uvedeného „...celosvětového kartelu...“ (tedy kartelu trvajících podle bodu 2 odst. 3 rozhodnutí Evropské komise až do 11.5.2004) i ve vztahu k území střední a východní

Evropy, a sice od doby, kdy se trhy v těchto oblastech otevřely (bod 116. rozhodnutí Evropské komise v kombinaci s charakterizací kartelu jako celosvětového v bodu 2. odst. 3 téhož rozhodnutí); žalobci a) a e) nadto správně poukázali i na další místa v rozhodnutí Evropské komise zmiňující území střední a východní Evropy, a tedy nutně i České republiky (srov. dále body 127., 128., 256. a 316. rozhodnutí Evropské komise), jejíž území z kartelu vyloučeno nebylo, a tedy se kartel tohoto území týkal (právě o tuto konstrukci opírá svoje rozhodnutí rovněž žalovaný). To ve svém souhrnu činí celou konstrukci postupu vůči žalobcům nezřetelnou: v rozhodnutí je Evropskou komisí deklarováno, že jde o kartel celosvětový, který trval do 11.5.2004, přitom je v jeho textu pamatováno i na území střední a východní Evropy (aniž by tento text naznačoval, že tato území do svých úvah ohledně dopadů kartelu nezahrnul; naopak body 116., 127., 128., 256. a 316. rozhodnutí Evropské komise jasně indikují, že tato území do úvah Evropské komise ohledně rozsahu kartelu zahrnuta byla). Z rozhodnutí Evropské komise má navíc zdejší soud za to, že řízení se týkalo celého období trvání kartelu, tedy až do 11.5.2004 (právě k tomuto dni Evropská komise jasně deklaruje poslední prokázaný kontakt členů kartelu, a tedy ukončení kartelu). Zároveň je Evropskou komisí sankce ukládána (nikoli tedy „řízení vedeno“?) jen do 30.4.2004, neboť by to pro období od 1.5.2004 do 11.5.2004 bylo „...složitě...“. Naproti tomu ve svém shora specifikovaném vyjádření žalovanému Evropská komise uvádí, že její šetření se nebude vztahovat k těm aspektům, které se vztahují k České republice. Žalovaný za této situace vede další řízení pro tentýž kartel (který podle Evropské komise skončil dne 11.5.2004, neboť k tomuto datu je prokázán poslední kontakt mezi členy kartelu), o němž však žalovaný tvrdí, že skončil dne 3.3.2004, neboť o dalších kontaktech členů kartelu nemá povědomí.

Žalovaný rozhodoval v době, kdy již bylo Evropskou komisí rozhodnuto, že posuzované jednání žalobců zasahovalo i do období po 1.5.2004. Nadto žalovaný toto své rozhodnutí vydal ve správním řízení, které bylo zahájeno po 1.5.2004. Stejně tak Evropská komise vydala své rozhodnutí v řízení, které bylo zahájeno po 1.5.2004. Pak je třeba přisvědčit žalobcům, že měl být na posuzované jednání jako na celek přímo aplikován čl. 81 Smlouvy ES. Ten přitom již aplikován byl – a sice Evropskou komisí právě v řízení zakončeném vydáním jejího rozhodnutí COMP/F/38.899 ze dne 24.1.2007. Další řízení, jež by se téže věci týkala, jsou nutně porušením zásady *ne bis in idem*, neboť by se jednalo o další řízení pro tentýž skutek – je dána totožnost delikventů (tu žalobců) i totožnost objektu (tu ochrana hospodářské soutěže na jednotném trhu po dni 1.5.2004). Jediný objekt práva hospodářské soutěže upravujícího zákaz kartelových dohod v celokomunitárním prostoru po 1.5.2004, tedy v době rozhodné pro právní posouzení kartelu (do níž kartel časově zasáhl) zdejší soud dovozuje z toho, že míra vzájemné provázanosti a integrace systému ochrany hospodářské soutěže na komunitární úrovni a na vnitrostátních úrovních jednotlivých členských států Evropských společenství se v souvislosti s decentralizací aplikace soutěžního práva založenou Nařízením 1/2003 (účinným k 1.5.2004, tedy předtím, než Evropská komise i žalovaný zahájili svá řízení, a rovněž předtím, než byl kartel podle bodu 2. odst. 3 uvedeného rozhodnutí Evropské komise ukončen) podstatným

způsobem zvýšila, a vznikl tak nový systém, ve kterém Evropská komise („evropský soutěžní úřad“) a vnitrostátní soutěžní úřady členských států Evropských společenství jednají za účelem ochrany hospodářské soutěže v komunitárním prostoru fakticky společně. Pro období od 1.5.2004 nemůže obstát názor založený na existenci „dvojí hospodářské soutěže“ (jedné na „celoevropské“ úrovni, druhé na úrovních „vnitrostátních“) ani „dvojího území, na němž hospodářská soutěže probíhá“ (tj. „celoevropského“ na straně jedné a „vnitrostátního“ na straně druhé); není k němu žádného důvodu věcného (myšlenka Evropských společenství je mimo jiné založena na jediném trhu, tedy jediné soutěži na tomto trhu, nadto by nebylo možné spolehlivě odlišit případy, kdy příslušný subjekt „primárně soutěží“ v rámci „Evropy“ a kdy „primárně soutěží“ v rámci „svého státu“, neboť záměry i výsledky soutěžní činnosti se vždy alespoň hypoteticky mohou projevit v celokomunitárním prostoru, přitom projeví-li se v něm, pak se zároveň projevují i „uvnitř“ členských států, jimiž je celokomunitárním prostor logicky tvořen), ale ani žádného důvodu právního (je přitom logické, že předpisy práva komunitárního zmiňují toliko „soutěž“ v rámci „Evropy“, neboť vztahy, jež nenesou „evropský charakter“, nejsou komunitárním právem upraveny, protože nedosahují prahu zájmu Evropských společenství). Na prostor Evropských společenství tak z důvodu systémové provázanosti uplatňování komunitárního soutěžního práva a vnitrostátního soutěžního práva, jež odpovídá existenci „jediné hospodářské soutěže“ odehrávající se na jediném evropském trhu, je třeba nahlížet jako na jedinou jurisdikci. Pak tedy právní normy hmotného i procesního práva směřující k ochraně účinné hospodářské soutěže před tímž jednáním v rámci této jediné jurisdikce nutně musí sledovat tentýž objekt – tím je právě účinná ochrana hospodářské soutěže.

Za právě uvedeného stavu nemůže být po 1.5.2004 (kdy bylo protiprávní jednání ukončeno a kdy o něm byla řízení v celém rozsahu vedena) dán prostor k jiné než shora uvedené jednotné aplikaci (jednomu řízení - jednomu deklarování protiprávního jednání - jedné sankci); přístup žalovaného umožňující v období po 1.5.2004 zpětně s využitím práva účinného před 1.5.2004 opakovaný postih za jedno a totéž jednání je přístupem, jenž je v rozporu s právem novým (účinným od 1.5.2004); tento přístup umožňuje opakovanou sankci a oproti přístupu podle práva nového účinného od 1.5.2004 je tak přístupem jdoucím k tíži žalobců. K tomuto závěru zdejší soud dospívá s vědomím čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Z tohoto ústavního pravidla časové působnosti trestních norem vyplývá obecný zákaz retroaktivity s jedinou výjimkou, kterou je případ, kdy pozdější právní úprava je pro pachatele příznivější. I zde se uplatní aplikovatelnost zásad práva trestního pro deliktní právo správní. Ust. čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, byť hovoří toliko o soudním trestání, totiž dopadá i do sféry správního trestání (samotný Ústavní soud tak judikoval např. v nálezu sp. zn. III. ÚS 611/01 či II. ÚS 192/05, kde mimo jiné s odkazem na nálezu sp. zn. Pl. ÚS 21/96 dovedil, že ačkoli je zákaz retroaktivity

právních norem v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod výslovně upraven jen pro oblast trestního práva, je nutno z čl. 1 Ústavy dovodit působení tohoto zákazu i pro další odvětví práva). Bez ohledu na to, že zdejší soud zpochybňuje skutečnost, že řízení před žalovaným bylo vedeno o jednání uskutečněném v celém rozsahu před 1.5.2004, lze tak z právě uvedeného učinit následující závěr: jestliže v době po 1.5.2004 podle právní úpravy účinné od 1.5.2004 již žalovaný nemohl vést o témže kartelu samostatné řízení (to platí ve vztahu k čl. 81 Smlouvy ES z čl. 11 odst. 6 Nařízení 1/2003 a nadto též *a contrario* z vyjádření žalovaného, že řízení vedl pro jednání, které bylo ukončeno před 1.5.2004, a proto jej vést mohl), pak by je neměl vést ani o kartelu, který by se uskutečnil před 1.5.2004 (i kdyby tomu tak bylo), neboť, posuzováno podle procesního práva účinného po 1.5.2004, šlo by o postup pro žalobce nepříznivější.

Z pohledu dodržení zásady „jedno skutkově totožné jednání – jedno deliktní řízení – jeden trest“ zdejší soud považuje za podstatné, že v jednání posuzovaném Evropskou komisí i žalovaným jsou obsaženy „stejně okolnosti“, jak tyto okolnosti souhrnně pojmenovává Evropský soud pro lidská práva - např. v rozhodnutí ve věci *Franz Fischer* ze dne 29.5.2001. Právě ve věci *Franz Fischer* Evropský soud pro lidská práva dovodil, že princip *ne bis in idem* se týká nejen dvojího postihu za skutkově totéž jednání, ale i dvojího stíhání (vyšetřování) skutkově téhož jednání. Závadnost postupu z pohledu porušení zásady *ne bis in idem* zdejší soud se zohledněním širokého výkladu „trestního obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy a judikaturou konstantně traktované potřeby analogické aplikace zásad práva trestního, jak shora uvedl, opírá o čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, podle něhož nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby, a o čl. 50 Charty základních práv EU vyhlášené dne 7.12.2000, podle něhož nikdo nesmí být činěn odpovědným, stíhán nebo trestán znovu v trestním řízení za trestný čin, pro který byl v rámci Evropské unie v souladu s právem již jednou s konečnou platností zproštěn viny nebo potrestán. Tu totiž nelze odhlédnout právě od skutečnosti, že počínaje 1.5.2004 je tentýž cíl sledován jak článkem 81 Smlouvy ES, tak českým vnitrostátním právním předpisem, tedy ZOHS (je jím „ochrana hospodářské soutěže na trhu“, jak vyplývá z bodu 9. preambule Nařízení 1/2003). Pokud s účinností od 1.5.2004 vznikl nový systém, ve kterém Evropská komise („evropský soutěžní úřad“) a vnitrostátní soutěžní úřady členských států Evropských společenství jednájí za účelem ochrany hospodářské soutěže v komunitárním prostoru fakticky společně, je proti základnímu smyslu jednotné, společné a decentralizované aplikace soutěžního práva, aby se jednotlivé soutěžní úřady rozhodovaly, k jakému území a k jakému období se jimi vedená řízení „vztahují“. Je-li po 1.5.2004 objekt protikartelového zákonodárství jediný a je-li jím účinná ochrana hospodářské soutěže, pak je vyloučeno, aby se protisoutěžní jednání spočívající v jednom trvajícím skutku uměle rozdělovalo na jednotlivé části tak, aby (dovedeno *ad absurdum*) každý ze soutěžních úřadů mohl vést o témže skutku samostatné řízení a aby každý z nich mohl protisoutěžním delikventům za týž skutek uložit sankci; to by nemohlo odpovídat smyslu jednotné aplikace soutěžního práva

odpovídající existenci „jediné hospodářské soutěže“ odehrávající se na jediném evropském trhu v rámci jediné komunitární jurisdikce za právního stavu po 1.5.2004.

Třeba tu poukázat i na závěr Evropského soudu pro lidská práva obsažený v rozsudku ze dne 6.6.2001 ve věci *Bernard Sailer*, podle něhož porušením zásady *ne bis in idem* je dvojití stíhání v případě, kdy jedno a totéž jednání na první pohled představuje porušení více právních norem, nicméně bližší zkoumání ukáže, že by mělo být stíháno toliko jedenkrát, neboť porušení jedné právní normy zahrnuje všechny znaky protiprávního jednání obsaženého v jiné právní normě. V této souvislosti má zdejší soud s ohledem na shora uvedené za nepochybné, že porušení čl. 81 Smlouvy ES (za které žalobce postihla Evropská komise a které trvalo po delší časový úsek před 1.5.2004 a krátký časový úsek též po 1.5.2004) v sobě nutně zahrnuje znaky porušení § 3 odst. 1 ZOHS.

K tomu zdejší soud dodává, že princip *ne bis in idem* nutně musí platit i v oblasti práva hospodářské soutěže; zdejší soud tento názor traktuje konstantně (rozsudky zdejšího soudu ve věcech sp. zn. 62 Ca 8/2007 ze dne 22.10.2006 a sp. zn. 62 Ca 4/2004 ze dne 1.11.2007).

Poukazy žalovaného na judikaturu, jíž vykládá v tom směru, že umožňuje paralelní aplikaci komunitárního soutěžního práva a jednotlivých vnitrostátních právních řádů, jsou přitom v právě projednávané věci bez jakékoli právní relevance. Podstatnou tu totiž není otázka, zda „před vstupem České republiky do Evropské unie“ bylo možno jednání postižitelné podle komunitární úpravy zákazu kartelových dohod (čl. 81 Smlouvy ES) postihovat paralelně i podle vnitrostátních právních úprav vyjadřujících tentýž zákaz (v případě České republiky § 3 odst. 1 ZOHS, resp. § 3 odst. 1 předchozího ZOHS), neboť nejde o jednání, jež by bylo jednáním „před vstupem České republiky do Evropské unie“, a to právě z důvodu charakteru posuzovaného jednání coby trvajících, jež zasáhlo i období „po vstupu České republiky do Evropské unie“, jak je shora uvedeno, přitom obě řízení, tj. jak před Evropskou komisí, tak před žalovaným, byla zahájena až po 1.5.2004.

Nesprávná je tedy již základní premisa žalovaného, na níž vystavěl závěr ohledně své příslušnosti k vedení řízení, a sice že jednání se v plném rozsahu uskutečnilo před 1.5.2004.

Pokud byl tedy žalovaný veden úmyslem postihnout jednotlivé žalobce nad rámec sankcí vyplývajících z rozhodnutí Evropské komise proto, že jednání žalobců se dle žalovaného „též týkalo území České republiky“ a hledal-li cestu, prostřednictvím které mohl legitimacy takového postihu dosáhnout, pak postup, v němž temporálně vyňal část deliktního jednání (již Evropskou komisí posouzeného) a posoudil tuto část jednání znovu, s využitím návodu, jaký mu poskytla Evropská komise ve svém rozhodnutí, v kombinaci s návodem, jaký mu poskytla ve svém vyjádření založeném na čl. 182 a 183 spisu P 239/04, který tvoří součást správního spisu, nemůže být pro

zdejší soud akceptovatelným, a to hned z několika principiálních důvodů, přímo atakujících základní zásady správního trestání, jež souvisí s potřebou důsledně aplikovat pravidlo „*jedno skutkově totožné jednání - jedno deliktní řízení - jeden trest*“. Tu zdejší soud záměrně ponechává bez jakéhokoli zřetele, že postup žalovaného byl zřejmě podstatně ovlivněn právě Evropskou komisí, která odůvodňovala skutečnost, že „...*se rozhodla, že její šetření bude pokrývat pouze ty kartelové aktivity, které se staly na území tehdejších členských států Evropské unie...*“ a že „...*vůči těm aspektům případu, které se vztahují k České republice, nebude ... vést šetření...*“, tím, že by pro ni „...*bylo obtížné uložit pokuty...*“ za období po 1.5.2004, tedy Evropská komise rozsah řízení nevymezila obdobím trvání skutku, nýbrž jí očekávanou „složitostí při ukládání pokut“ (tedy ani ne při dokazování či při právním hodnocení věci).

Tvrdí-li například žalobce e), že je bizarní, že dva orgány vyšetřující stejné kartelové jednání jednoho soutěžitele se rozcházejí ve zjištěních v datu jeho ukončení, pak to je dle zdejšího soudu dáno již tím, že procesní situace, kdy dva soutěžní úřady posuzovaly konec téhož jednání, a sice každý z nich v samostatně vedeném řízení, vůbec mohla nastat; to je ovšem důsledkem samotného paralelně vedeného řízení pro totéž jednání.

První citelně problematický prvek postupu, jaký zvolil žalovaný, vylučující možnost zdejším soudem jej akceptovat coby zákonný pramení z toho, že žalovaný nekriticky přijal myšlenku vyjádřenou Evropskou komisí v přípisu na č.l. 182 a 183 spisu P 239/04, který tvoří součást správního spisu, podle níž „... *by bylo složité uložit pokutu za jednání v období od 1.5.2004 do 11. - 12.5.2004, a proto se Evropská komise rozhodla, že jí vedené řízení se bude vztahovat toliko k těm aktivitám, které se staly na území Evropské unie před jejím rozšířením ke dni 1.5.2004...*“. V oblasti deliktního práva (ať už trestního či správního) je neudržitelné, aby si orgány vyšetřující a odhalující protiprávní jednání samy určovaly, jaké období deliktního jednání učiní předmětem řízení a za jaké období uloží sankce, a naopak jakým obdobím se zabývat nebudou, neboť je to „složité“, byť existují důkazy, že takové jednání (svým charakterem trvajícím) zasáhlo i období jiné. Akceptace takového postupu zdejším soudem by nutně musela znamenat akceptaci faktu, že „zbylá část“ jednání, původně do řízení nezahrnutá, snad ještě (v budoucnu) může být předmětem řízení jiného, neboť by pak šlo o jednání, které nebude s původním jednáním totožné – a sice právě z důvodů temporálních, takto „uměle vytvořených“. Pokud by se každý ze soutěžních úřadů mohl rozhodnout, ve vztahu k jakému období on sám řízení povede, pak by takový postup mohl založit možnost vedení neuzavřeného počtu řízení před jednotlivými soutěžními úřady – přitom pro materiálně totéž jednání, byť temporálně vymezené tak, aby takový postup pro jednotlivé soutěžní úřady nebyl dle jejich názoru „složitý“ – a v té nejabsurdnější situaci aby takové řízení mohl vést každý ze soutěžních úřadů. To by pak otevřelo možnost neuzavřeného počtu udělených sankcí týmž subjektům pro materiálně totéž jednání – a tím fakticky i neomezenou výši kumulativně ukládaných sankcí též subjektům pro materiálně totéž jednání.

Druhý citelně problematický prvek takového postupu souvisí se skutkovými důvody rozhodnutí, jež by mohla být jednotlivými soutěžními úřady postupně (nebo souběžně) při akceptaci shora uvedeného přístupu vydána. Soutěžní úřady rozhodující při akceptaci takového problematického pojetí aplikace soutěžního práva jako druhé a další v pořadí by nutně musely vycházet ze skutkových zjištění, která byla již učiněna soutěžním úřadem, jenž by rozhodoval jako první v pořadí; pokud by jeho skutková zjištění odmítl a učinil by jiná „svá vlastní“ skutková zjištění, znamenalo by to, že alespoň jedno z těchto rozhodnutí je nepřezkoumatelným z důvodů skutkových, neboť v jednom případě by řádné skutkové důvody chyběly (jde-li o totožné jednání, pak skutkové okolnosti takového jednání jsou vždy toliko jedny – a nemohou se v jednotlivých rozhodnutích „odlišovat“). Jelikož rozhodnutí každého ze soutěžních úřadů je přezkoumáváno v jiném soudním režimu (v případě rozhodnutí Evropské komise tak činí Soud první instance a Evropský soudní dvůr a v případě rozhodnutí vnitrostátních soutěžních úřadů tak činí vnitrostátní soudy příslušných států), neexistovaly by pak jakékoli záruky předcházení, zabránění či odstranění takového stavu. To by významně relativizovalo garantované právo na efektivní soudní ochranu. Pokud by naopak druhý soutěžní úřad v pořadí skutková zjištění učiněná prvním soutěžním úřadem v pořadí bezvýhradně přijal, stěží by to odpovídalo zásadám spravedlivého procesu (tu procesu před příslušným soutěžním úřadem), neboť již na počátku takových jednotlivých řízení před úřady rozhodujícími jako druhým a dalšími v pořadí by byl jasně předejmut jejich výsledek. Ten by se totiž za týchž skutkových okolností nemohl odchytil od výsledku řízení před prvním soutěžním úřadem v pořadí. Takto jistě nelze interpretovat zásadu legitimního očekávání. Právě uvedený druhý problematický prvek postupu žalovaného se přitom projevil v právě uvedené věci sporem ohledně stanovení konce trvání posuzovaného jednání.

Z právě uvedeného zdejší soud uzavírá, že důvodné jsou žaloby v těch částech, kde žalobci namítají porušení zásady *ne bis in idem*. Týmž jednáním jako nyní žalovaný se již zabývala Evropská komise. Ta vydala rozhodnutí, kterým vůči účastníkům uplatnila sankce. Posuzovaného jednání bylo ukončeno po 1.5.2004. Z toho vyplývá nutnost aplikovat právní úpravu účinnou od 1.5.2004 – a tím i ztráta příslušnosti žalovaného tímto jednáním se ve vztahu k článku 81 Smlouvy ES zabývat (čl. 11 odst. 6 věta první Nařízení 1/2003, účinného od 1.5.2004), zabývala-li se jím již Evropská komise. Ztratil-li přitom žalovaný výslovně příslušnost k aplikaci článku 81 Smlouvy ES, je proti smyslu jednotné aplikace soutěžního práva po účinnosti Nařízení 1/2003, aby měl nadále po 1.5.2004 pro období do 1.5.2004 příslušnost ke zpětné aplikaci § 3 odst. 1 ZOHS, kterým je věcně vyjádřen týž zákaz kartelových dohod, který je kodifikován článkem 81 Smlouvy ES, a sice takovým postupem, kdy část posuzovaného jednání, již posouzeného Evropskou komisí podle čl. 81 Smlouvy ES, vyčlení a posoudí je s poukazem na „...dopady též na území České republiky...“ znovu, tu podle § 3 odst. 1 ZOHS. Takový postup je porušením zásady *ne bis in idem*. Jiný závěr by popřel základní smysl současné jednotné aplikace předpisů soutěžního práva v celokomunitárním prostoru a nedávné povinné harmonizace vnitrostátních

předpisů s předpisy komunitárními v oblasti soutěžního práva - a nadto i jednu ze základních zásad správního trestání.

Pravidlo vyplývající z čl. 11 odst. 6 věty první Nařízení 1/2003 je přitom podle zdejšího soudu mimo interpretační pochybnosti, a tedy jde o *acte clair* bez povinnosti předkládat věc Evropskému soudnímu dvoru pro vyřešení předběžné otázky. Zásada *ne bis in idem* je pro oblast správního trestání natolik dlouhodobě aplikovanou a silnou zásadou, že na ní mohl zdejší soud svůj závěr založit bez pokládání předběžné otázky. Otázka samostatné aplikovatelnosti § 3 odst. 1 ZOHS pro období před 1.5.2004 pak není otázkou aplikace komunitárního práva.

VII. Závěrečné shrnutí

Posuzované jednání, které má charakter deliktu trvajících, bylo tedy předmětem dvou samostatných a paralelně vedených řízení – jedním před Evropskou komisí (zakončeným rozhodnutím COMP/F/38.899 ze dne 24.1.2007), druhým před žalovaným (zakončeným nyní napadeným rozhodnutím). Obě řízení přitom byla vedena v době po 1.5.2004 (kdy již byl přímo aplikovatelným čl. 81 Smlouvy ES upravující zákaz kartelových dohod). Žalovaný nyní napadeným rozhodnutím posoudil opakovaně otázku, jež byla již předtím posouzena Evropskou komisí a týkala se jednání, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto, že je v rozporu se zákazem kartelových dohod, přitom podle tohoto pravomocného rozhodnutí Evropské komise trvalo i po 1.5.2004. Posouzeno tedy mělo být jako celek podle právní úpravy účinné po 1.5.2004. Jedno deliktní jednání porušující čl. 81 Smlouvy ES po 1.5.2004 může způsobovat vždy jen jedny následky – a nikoli následky dělené podle časových úseků nebo dělené podle území jednotlivých států či územní působnosti jednotlivých soutěžních úřadů. O každém takovém deliktním jednání lze vést toliko jedno řízení, v němž mají být zohledněny veškeré následky takového jednání. Proto bylo řízení před žalovaným již od samého počátku zatíženo závažnou procesní vadou atakující zásadu *ne bis in idem*, jež způsobila nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Proto soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. pro vady řízení zrušil, podle § 78 odst. 3 s.ř.s. zrušil i rozhodnutí vydané v prvním stupni správního řízení, které napadenému rozhodnutí předcházelo, neboť shora popsanou procesní vadou trpělo správní řízení již od jeho samotného počátku. Podle § 78 odst. 4 s.ř.s. zdejšímu soudu nezbylo, než vyslovit, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný právním názorem vysloveným zdejším soudem v tomto rozsudku vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Za shora popsané situace již zdejší soud neměl prostor zabývat se dalšími námitkami procesního charakteru ani námitkami směřujícími do hmotněprávního posouzení věci, jež byly v jednotlivých žalobách uplatněny.

Přestože soud z důvodu uvedeného v § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. může napadené rozhodnutí zrušit bez jednání, v právě projednávané věci považoval za podstatné

vymezení trvání deliktu podávané z rozhodnutí Evropské komise COMP/F/38.899 ze dne 24.1.2007. Svá zjištění opřel o bod 2. odstavce 3 tohoto rozhodnutí, uvedeným rozhodnutím tedy prováděl dokazování, což mohl činit podle § 77 odst. 1 s.ř.s. toliko při jednání. Proto ve věci jednání nařídil.

VIII. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobci byli ve věci plně úspěšní, proto jim soud přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému. Každému ze žalobců náleží náhrada nákladů řízení, jak ji v konečném návrhu při jednání soudu dne 25.6.2008 požadoval, a sice ve výši 2 000,- Kč za zaplacený soudní poplatek společně s náhradou právního zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (čtyři úkony ve věci – převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika, účast na jednání soudu dne 25.6.2008 – každý po 2 100,- Kč společně se čtyřmi režijními paušály po 300,- Kč za každý jednotlivý úkon, v případě zastupování více žalobců se snížením odměny podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, vyjma žalobce e/ s navýšením o částku odpovídající DPH) – celkem tedy žalobcům a) a f) ve výši 13 424,- Kč, žalobci e) ve výši 11 600,- Kč a všem zbylým žalobcům ve výši 11 425,- Kč. Žalovanému soud k zaplacení stanovil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, je přípustná kasační stížnost za podmínek § 102 a násl. s.ř.s., kterou lze podat do dvou týdnů po jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, a to ve dvou vyhotoveních. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Brně dne 25. června 2008

Za správnost vyhotovení:
Kristýna Pejčochová

JUDr. Jaroslav Tesák, Ph.D., v. r.
předseda senátu